

Razem z Tobą

dobra strona niepełnosprawnych

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Miesięcznik finansowany
jest ze środków PFRON

Nr 01/217
2016

www.razemzoba.pl • dostępna także dla niewidomych • newsletter dla czytelników „Razem z Tobą”

Bariery są w nas samych

**O pracy
z niepełnosprawnymi**

więcej str 10

Nie jest różowo

więcej str 13

Ulga rehabilitacyjna

więcej str 24

SPIS TREŚCI

11

Warto się odwoływać

Wracamy do sprawy z czerwca ubiegłego roku. Pan Darek z Elbląga ponad pół roku walczył o przywrócenie mu orzeczenia o niepełnosprawności ze stopnia lekkiego...

34

Zmiany w ustawie emerytalnej

W ostatnim czasie na portalach społecznościowych użytkownicy przesyłają sobie informacje graficzne nawołujące kobiety będące...

40

Idziemy na rekord!

Za nami 24. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Mimo wielu negatywnych głosów płynących w kierunku Jurka Owsiaaka oraz Orkiestry, pierwsze...

22

Hokej na sledżach - moja pasja

Moja przygoda z tą dyscypliną zaczęła się we wrześniu 2013 roku. Wtedy to Pani Maja, nasza nauczycielka angielskiego, opowiedziała mi o Integracyjnym Klubie...

30

Zabawa w teatr

Zastosowanie techniki zakładającej wychowanie przez teatr sięga swymi korzeniami do starożytności, lecz jej praktyczne zastosowanie na szerszą skalę miało miejsce...

Po naukę, po pracę

Więcej dla Warsztatów Terapii Zajęciowej..... str. 9

O pracy z niepełnosprawnymi ..... str. 10

Postawili na innowacje ..... str. 11

Spółeczeństwo

Z pomocą dla chorych i ich dzieci..... str. 9

Jesień życia nie taka straszna jak ją malują..... str. 12

Nie jest różowo ..... str. 13

Ulga rehabilitacyjna w pigułce ..... str. 24

Zdrowie

Nowatorski zabieg w Poznaniu..... str. 29

Zabawa w teatr, która uczy życia ..... str. 30

Kultura

Sekret w ich oczach..... str. 32

Sport

Nurkowanie bez barier..... str. 6

Z Piekarczykiem pobiegniemy w czerwcu ..... str. 36

Prawo

Darmowa pomoc prawna .....str. 35, 38

Elektrośmieci oddamy do sklepu ..... str. 35

Bardzo dużo mówi się o integracji społeczeństwa, pomocy osobom słabszym i niepełnosprawnym, wydaje się akty prawne, mające na celu zminimalizować trudy życia tym, którzy i tak lekko nie mają. Niestety rzeczywistość brutalnie weryfikuje piękne hasła rzucane niemal z każdej strony. Przypadków nierównego traktowania wymienić nie sposób. Któż z nas nie spotkał się z kuriozalnymi – i na pierwszy rzut oka wydawać by się mogło – sprzecznymi z obowiązującymi przepisami decyzjami urzędników. Z pewnością, gdyby nie natłok takich decyzji media, zarówno programy interwencyjne jak i te elektroniczne oraz drukowane z pewnością miałyby wiele mniej tematów do nagłaśniania. Jest jednak inaczej.

Do naszej redakcji niemalże cyklicznie zgłaszają się osoby, które czują się pokrzywdzone przez system orzecznictwa. System, który wydaje się działa zupełnie poza jakimikolwiek

zasadami. Konia z rzędem temu, kto wytłumaczy, w jaki sposób przyznawane są orzeczenia o niepełnosprawności. Nie trudno dziwić się obiegowym opiniom, że uzależnione jest ono od „widzimi się” lekarza orzecznika. Powszeczne są praktyki wśród osób ubiegających się o taki dokument, by unikać pewnych lekarzy orzeczników, gdyż każdy zainteresowany wie, do kogo lepiej pójść, by nie być potraktowanym jako ten, kto przyszedł tylko dorobić się na państwowym garnuszku. Trudno nie oprzeć się powyższym dywagacjom, kiedy słyszy się dwa niemalże identyczne przypadki schorzeń z jednakowymi rokowaniami lecz w końcowym etapie ubiegania się o orzeczenie o niepełnosprawności osoby te dostają różny stopień. Nie dziwi fakt, że coraz częściej słyszy się głosy, że państwo chce oszczędzać kosztem niepełnosprawnych, kiedy osobom długotrwale chorym i posiadającym orzeczenie od kilku, a nawet kilkunastu lat, obniża się stopień niepełnosprawności. To tak, jakby po kilku latach osoba np. po amputacji nogi czy po kilku zawałach nagle stała się bardziej sprawna i zdrowsza niż była dotychczas. Z drugiej strony mamy osoby, które – najdelikatniej mówiąc – dostają orzeczenie na ładne oczy.

Oczywiście osoby zajmujące się orzecznictwem będą nam w stanie niemal cały dzień tłumaczyć, jakie są zasady przyznawania orzeczeń i system ten jak najbardziej jest uporząd-

kowany i działający w postanowieniu o zasady zapisane w ustawie.

Odbijając piłeczkę, wystarczy tylko pokazać jak wiele wydawanych jest – wydawać by się mogło – sprecznych decyzji. Wówczas pozostaje udać się z naszą sprawą do sądu. Tutaj pojawia się kolejny problem. Mamy jakby wrodzoną bojaźliwość do tej instytucji i ogólnie jesteśmy niechętni w kwestii dochodzenia swoich praw przed sądem, obawiając się późniejszych konsekwencji. W minionym roku opisywaliśmy dwa przypadki panów, którzy zdecydowali się walczyć o swoje i udali się do sądu. W tym numerze powracamy do jednego z tematów i pokazujemy, że warto się odwoływać i walczyć o swoje. Szkoda tylko, że decyzja sądu dotyczy tylko przywrócenia orzeczenia, a osoby odpowiedzialne za próbę wydania orzeczenia niezgodnego z przepisami odpowiedzialności już nie ponoszą – chyba, że o czymś nie wiemy...

System orzecznictwa wymaga natychmiastowej zmiany, tak by stał się przejrzystszy dla przeciętnego Kowalskiego. Pozostaje tylko pytanie, czy nie jest to marzenie ściętej głowy?

Rafał Sutek

Znajdź nas na Facebooku!
www.razemztoba.pl

ELBLAG 2014
ATAK

ważne linki

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Bank Żywności w Elblągu
- Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych

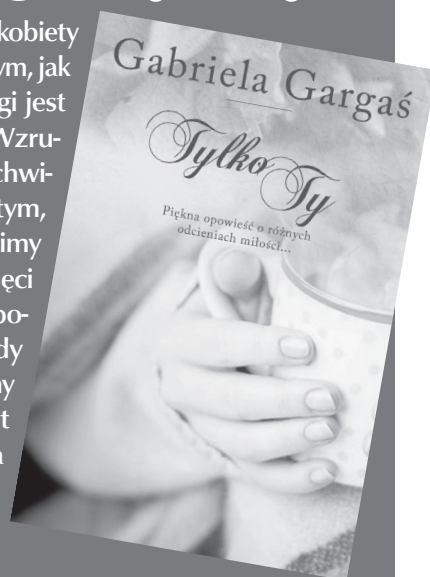
Czy na wypowiedzeniu przysługuje mi urlop okolicznościowy?

Tak. W czasie wypowiedzenia mamy prawo do płatnych dni wolnych, które możemy przeznaczyć na poszukiwanie nowego zatrudnienia. Liczba tych dni uzależniona jest od okresu wypowiedzenia umowy o pracę. Zatem: 3 dni urlopu okolicznościowego przysługują, gdy w umowie mamy zapisane trzymiesięczne wypowiedzenie. W okresie wypowiedzenia, które wynosi 2 tygodnie lub miesiąc, przysługują 2 dni na poszukiwanie pracy. Czas ten można spożytkować na przeglądanie ofert i ogłoszeń lub na staranne przygotowanie dokumentów aplikacyjnych, a pracodawcy nie wolno żądać udokumentowania przebiegu tych poszukiwań.

Warto przeczytać

Gabriela Gargaś „Tylko Ty”

Książka o wielkiej miłości kobiety do mężczyzny. Opowieść o tym, jak trudne i wymagające odwagi jest adopcyjne rodzicielstwo. Wzruszająca, niekiedy smutna, chwilami zabawna opowieść o tym, jak trudnych wyborów musimy niekiedy dokonać, o silnej chęci odkrycia swoich korzeni, o potrzebie miłości, którą każdy z nas nosi w sobie. Zabawny styl w jakim utrzymana jest książka, ciekawa perspektywa patrzenia na relacje damsko - męskie oraz zaskakująco realistyczne i nietuzinkowe zarazem fabuły stały się kluczem do sukcesu w świecie literatury obyczajowej autorki Gabrieli Gargaś. Autorka książki życiowe motto obrala sobie słowa Phila Bosmans „Sztuką życia jest umieć cieszyć się małym szczęściem”, a sama siebie określa, jako optymistkę i indywidualistkę.

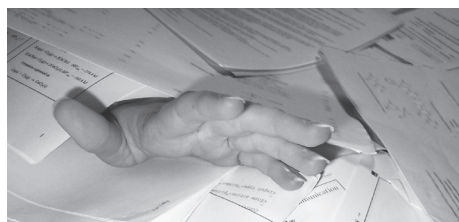
Jajka zwiększają poziom cholesterolu we krwi?

FAŁSZ! Jeśli tylko nie cierpisz na chorobę zwaną „hipercholesterolemią rodzinną”, możesz spokojnie włączyć jajka do swojej codziennej diety. To produkcja cholesterolu przez nasz organizm determinuje jego poziom we krwi. W związku z tym ważne jest, aby jeść właściwe rodzaje tłuszczów, które można znaleźć między innymi w olejach roślinnych, tłustych rybach, awokado, oliwkach i orzechach. Jajka są bardzo wartościowe ze względu na dużą zawartość białka, witamin i minerałów, dlatego warto je spożywać. Ostatnio coraz więcej uwagi poświęca się witaminie D, która również występuje w jajkach.

Wyjaśniamy

w pigułce

Jak długo trzeba przechowywać dokumenty?

Dokumenty należy przechowywać tylko przez okres ich ważności, jednak można podzielić je na kilka kategorii w zależności od czasu przetrzymywania:

- Do miesiąca – bilety, paragony za codzienne zakupy, przydatne ulotki.
- 2 lata – paragony będące podstawą reklamacji oraz gwarancje.
- 3 lata – książeczki czynszowe, dowody opłat faktur za gaz, energię, rachunków za telefon, internet itp.
- Powyżej 3 lat – umowy najmu mieszkania, kredytowe oraz wszystko, co wiąże domownika z inną firmą czy podmiotem na dłuższy okres.
- Zawsze – dokumenty, które są niezbędne przez całe życie: metryki chrztu, akty ślubu, świadectwa ukończenia szkół itp.

W KALENDARZU

1 marca

Światowy Dzień Świadomości Autoagresji

To nieformalne święto ma na celu propagowanie działań i zachowań uświadamiających istotę i wagę problemu fizycznej lub psychicznej autoagresji. Tego dnia, solidaryzując się z osobami dotkniętymi tym problemem, zakładamy białą wstążkę. Pomarańczową noszą osoby, których ten problem osobiście dotyczy, a biało-pomarańczowe osoby zaangażowane w poprawę sytuacji osób wykazujących autoagresję.

15 marca

Światowy Dzień Praw Konsumenta

Międzynarodowe święto obchodzone 15 marca. Prawo do informacji, wyboru, bezpieczeństwa i reprezentacji – to cztery prawa konsumentów sformułowane w 1962 r. przez Johna F. Kennedy'ego. W rocznicę jego przemówienia obchodzony jest Światowy Dzień Konsumenta.

21 marca

Światowy Dzień Zespołu Downa

Obchodzony 21 marca z inicjatywy Europejskiego Stowarzyszenia Zespołu Downa. Patronuje rozpoczynającej się wiosnie i narodzinom ludzi niezwykłych. Z tej okazji na całym świecie odbywają się imprezy, których celem jest zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zespołu Downa, propagowanie praw i dobra ludzi z tą wadą genetyczną i integracja z nimi.

Pomocna technika:

Wózek przyszłości

Choć Intel kojarzony jest z technologią informatyczną i komputerową, postanowił wykorzystać swoją wiedzę dla osób niepełnosprawnych. Specjalistyczny wózek sterowany głosem, mimiką, lub gestami to nowy pomysł m.in. Intel'u by ułatwić życie osobom chorym. Nowoczesna budowa pozwoli na poruszanie się bez używania części ciała, nad którymi chory nie ma kontroli. Wszystko dzięki nowoczesnym czujnikom, które podłączone do komputera, będą odpowiadać za przekazywanie komend osoby niepełnosprawnej. Wyjątkowość tego wózka będzie opierała się na odbieraniu głosowych rozkazów, dzięki którym poruszanie stanie się o wiele łatwiejsze. Nie wiadomo, czy projekt zostanie wdrożony na produkcję masową, został jednak uznany za przełomowy wynalazek.

Tablet dla niewidomych

Nowinki technologiczne już nie raz zadziwiały i szokowały. Tym razem chodzi o zupełny przełom w tej dziedzinie. Tablet przeznaczony wyłącznie dla niewidomych to główny cel naukowców z Michigan. Innowacyjnym wynalazkiem może okazać się tablet dla niewidomych. Naukowcy Uniwersytetu Michigan opracowują urządzenie, które wyglądem zbliżone jest do tabletu bądź czytnika e-booków. Prawdziwą sensacją jest fakt, że będzie on „wyświetlał” alfabet Braille'a, w taki sposób by mogli z niego korzystać niewidomi. Wypustki generujące alfabet Braille'a będą wypełnione powietrzem albo cieczą, dzięki czemu generują więcej treści. Choć produkt pojawi się dopiero za 5-7 lat, warto na niego poczekać.

Znajdź nas
jak chcesz,
gdzie chcesz

<http://www.razemztoba.pl>

Nurkowanie bez barier

Istnieje przekonanie w społeczeństwie, że sporty ekstremalne są niedostępne dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Nic bardziej mylnego. 18-letnia Martyna Ostręga jest tego żywym dowodem. Dziewczynka, oprócz niepełnosprawności umysłowej choruje też na zespół Albrighta, jednak pomimo tego nurkuje i jest to dla niej doskonała rehabilitacja. A stało się to możliwe dzięki pierwszemu na świecie programowi nurkowania dla osób z niepełnosprawnością umysłową, który opracował zespół pod kierownictwem Adama Kozakiewicza, instruktora Komisji Działalności Podwodnej CMAS oraz właściciela Bałtyckiego Centrum Nurkowego Seawave.

Adam Kozakiewicz swoją przygodę z nurkowaniem rozpoczął w wieku 12 lat, a pierwszy kontakt z osobami z niepełnosprawnością miał w wieku lat 17. W związku z tym, że znał język migowy i pracował jako ratownik WOPR, współpracował z Uniwersyte-tem III Wieku i Osób Niepełnosprawnych w Elblągu prowadząc zajęcia w wodzie dla osób niesłyszących i niepełnosprawnych fizycznie. Od tamtej pory jego styczność z osobami z niepełnosprawnością utrzymywała się na różnych płaszczyznach i z różną intensywnością. W międzyczasie, w 2008 r. został instruktorem HSA (Handicapped Scuba Association), międzynarodowej organizacji nurkowej dla osób niepełnosprawnych,

która posiadała standardy do pracy z takimi osobami, a dwa lata później stał się współzałożycielem Stowarzyszenia „Avatar”, którego celem stała się aktywizacja osób dotkniętych niepełnosprawnościami. Pomimo niesprzyjającego klimatu, nurkowanie w Polsce jest bardzo popularnym sportem. Dodatkowo można śmiało powiedzieć, że Polska dzięki takim ośrodkom i stowarzyszeniom jak w Elblągu, Krakowie, Poznaniu i Zabrzu stała się liderem europejskim jeśli chodzi o aktywizację nurkową osób z niepełnosprawnością. Jednak mimo to w naszym kraju nie ma wiele baz nurkowych, które byłyby dostosowane pod kątem osób niepełnosprawnych. Wiąże się to bowiem z gigantycznymi kosztami, często logistycznie jest to nie do zrobienia albo pewne aspekty prawa budowlanego to

uniemożliwiają.

- Początkowo pracowałem głównie z osobami niepełnosprawnymi ruchowo. Uczyłem się ich zachowań i przyzwyczajaję oraz jak efektywnie i bezpiecznie niwelować ograniczenia na zajęciach pod wodą. Szkolenie nurkowe dla osób z niepełnosprawnością nie różni się znacząco od tych dla osób pełnosprawnych, trzeba zrobić te same ćwiczenia, jest ten sam sprzęt, jedyna różnica związana jest głównie z dłuższym czasem potrzebnym na wykonywanie konkretnych ćwiczeń i z

odpowiednim podejściem instruktora. Osoba pełnosprawna otrzymuje certyfikat podstawowy w 5 dniu szkolenia, dla osób niepełnosprawnych są to często tygodnie, miesiące, a czasem nawet lata - tłumaczy Adam Kozakiewicz.

Miłość od pierwszego „nura”

Certyfikat jest bardzo istotny, gdyż daje możliwość nurkowania na całym świecie. Niestety certyfikowanie trwa dość długo ze względu na fakt, że HSA mieści się w USA, a w Polsce ta

organizacja nie ma swojej filii. Między innymi z tego powodu Adam Kozakiewicz wraz z grupą innych instruktorów nurkowania, lekarzy, nauczycieli i fizjoterapeutów postanowił pod egidą Komisji Działalności Podwodnej (KDP) stworzyć program szkolenia dla osób z niepełnosprawnością. Nowy system szkolenia, dawałby również szansę, po dokładnej weryfikacji, możliwość nurkowania osobom niepełnosprawnym intelektualnie.

wać w Egipcie i Czarnogórze. Oba miejsca mnie zachwyciły, chociaż w Egipcie trudniej było się poruszać na wózku. Do tej pory udało mi się zejść na max głębokość 10 m, ale moim marzeniem jest zanurkować na 30 m i czekam z niecierpliwością, aż program Adama zostanie prawnie zamocowany, gdyż chcę być pierwszą osobą niepełnosprawną ruchowo w Polsce posiadającą certyfikat nurkowy KDP CMAS – dodaje.

Światelko w tunelu

W trakcie pracy nad nowym programem szkoleniowym Adam Kozakiewicz trafił szczęśliwym zrzędzeniem losu na 16 letnią Martynę Ostrełę, która oprócz niepełnosprawności umysłowej choruje też na zespół Albrighta. Martyna stała się swoistym zapalnikiem do pochylenia się nad stworzeniem odpowiednio bezpiecznych ram dających szansę rehabilitacji takich osób przez nurkowanie. Z Adamem spotykali się na elbląskim basenie. Po jakimś czasie Martyna zapytała rodziców czy ona tak by umiała

i czy może spróbować zanurzyć się pod wodę. Dziewczyna od dziecka miała skoliozę i problemy oddechowe, więc lekarze zalecili jej zajęcia na basenie. Początkowo nie chciała nawet wejść do wody, bo kafelki kojarzyły jej się ze szpitalem, a jej rodzice nawet nie wyobrażali sobie, że kiedykolwiek będzie tak dobrze pływać, nie wspominając o nurkowaniu. Teraz woda to jej żywioł, a ona sama ma na swoim koncie kilka pływackich sukcesów, m.in. przywieszone medale z zawodów w Giżycku i Iławie.

- Nie sądziliśmy, że tak się rozwinie i otworzy emocjonalnie. Czuje się bardziej swobodnie w kontaktach z ludźmi, da się dotknąć, mimo, że wcześniej był to dla niej problem. Mimo tego, że Martyna ma orzeczoną znaczny stopień niepełnosprawności i czasem zapomni, że jabłko, i gruszka to owoce, ale jak się mówi o nurkowaniu, to ma się wrażenie, że wie wszystko, a zamiast lektur woli teraz czytać książki o podwodnym życiu.

- Zakochałam się w tym sporcie od pierwszego „nura” czyli jakieś 6 lat temu - tłumaczy Natalia Gryniewicz, która porusza się na wózku - Najważniejszą rzeczą jest dla mnie to, że pod wodą nie ma barier, że sobie pływam, wolniej, bo wolniej, ale pływam. Miałam okazję nurko-

Trochę się baliśmy na początku, ale wiedzieliśmy, że jest w dobrych rękach i oglądaliśmy, jak staje się jej to wielką pasją – mówi z uśmiechem mama Martyny.

Jak przyznaje Adam Kozakiewicz początki były bardzo trudne. Przez pierwszych 5 sesji nie zanurzyli się z Martyną, gdyż nie była w stanie położyć głowy na wodzie i ustać przed nim bez odwracania się, kiedy próbował dopiąć jej sprzęt, tak była społecznie wycofana. - Teraz jest zupełnie inaczej, Martyna zrobiła ogromne postępy. Potrafi wyjąć automat nurkowy pod wodą i włożyć go z powrotem, to jest bardzo ważne ćwiczenie, które robimy na początku ze wszystkimi kursantami na szkoleniach podstawowych. Martynie udało się to zrobić po 2 latach. Teraz pracujemy nad bardzo prostą rzeczą, wzięcia wdechu ustami i zrobieniem wydechu nosem. To dla Martyny jest bardzo trudne. Pełnosprawni nurkowie z reguły potrzebują kilku sekund na ten proces, z Martyną pracujemy nad tym już trzeci rok. Martyna jest jednak bardzo wytrwała i widać, że fascynuje ją podwodny świat, a każde nurkowanie, nie ważne, czy na basenie, czy na jeziorze, sprawia jej ogromną frajdę – tłumaczy Adam Kozakiewicz.

Dziewczyna pierwsza przełała szlak, w ślad za nią poszedł jej tata, który także nauczył się nurkować i przeszedł całe szkolenie nurkowe. Zamysł Adama Kozakiewicza jest taki, aby nie ubezpieczycielom Martyny, żeby nie musiała nurkować z instruktorami cały czas. Zależy im na tym, aby doprowadzić do tego, by Mar-

tyna z czasem w odpowiednio bezpiecznych warunkach nurkowała z ojcem.

Nurkowanie dla wszystkich?

Mimo wielu obaw środowiska nurkowego w kwietniu br., na ogólnopolskim spotkaniu instruktorów nurkowania Adam Kozakiewicz prezentuje finalną wersję dokumentu, który zawierać będzie gotowe standardy, dokładną ścieżkę szkoleniową dla osób z niepełnosprawnością ruchową, na trzech poziomach, każdy z odpowiednimi ćwiczeniami przeznaczonymi do konkretnej grupy osób. Program, dokładnie precyzuje: jak powinny wyglądać zajęcia, ile potrzeba na to godzin, jakie ćwiczenia trzeba wykonać, jak powinien wyglądać proces weryfikacji, bowiem pewne choroby, jak np. schizofrenia lub głębokie upośledzenia, są wykluczone, ile musi być osób do pomocy, jaka powinna być głębokość wody. Cały program nurkowy zakłada także, że osoby mające już uprawnienia nurkowe będą mogły zdobyć specjalizację nurkowania z osobami z niepełnosprawnością, co oznacza, że nie zawsze to instruktor będzie musiał nurkować z taką osobą. Jakie uprawnienia finalnie zdobywa ta osoba na końcu szkolenia, zależy od tego czy samodzielnie zrobiła podstawowe ćwiczenia szkoleniowe. Kurs

instruktorski zaś będzie obejmował nie tylko naukę pracy z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie, ale również wszystkie możliwe scenariusze i przypadki pracy z osobami z niepełnosprawnościami fizycznymi, sprzężonymi i sensorycznymi. - Nurkowanie jest dość niebezpieczne, bo to przebywanie w środowisku do którego nie zostaliśmy przystosowani. Jednak jest sporo procedur postępowania, tak, aby to bezpieczeństwo było na zadowalającym poziomie. Najważniejszy jest jednak zdrowy rozsądek i skupienie instruktora, gdyż każdy przypadek jest inny, dlatego poziom wnikliwej obserwacji musi być bardzo wysoki. W naszym programie dajemy podstawową wiedzę, natomiast każdy instruktor musi jednak dostosować to pod konkretną osobę – mówi Adam Kozakiewicz - Dla wielu osób z niepełnosprawnością intelektualną jest duży obszar, w którym jesteśmy w stanie bez większych niebezpieczeństw pracować, jak np. z Martyną.

Na potwierdzenie słuszności swoich spostrzeżeń po kilkuletniej pracy z Martyną 12-osobowa grupa z Trójmiasta pod okiem Adama Kozakiewicza oraz Agnieszki Bariatien odbędzie pilotażowy kurs nurkowania, aby sprawdzić czy wypracowane przez zespół metody sprawdzą się także w innej grupie. Projekt rozpoczął się 6 stycznia 2016 roku i w kilku etapach, począwszy od zajęć basenowych, a skończywszy na obozie na wodach otwartych, zajmie kilka miesięcy. W trudne przedsięwzięcie zaangażowanych będzie kilkunastu wolontariuszy, instruktorów i asystentów. - Wszyscy w to wierzymy, że zajęcia przyniosą oczekiwany efekt i zmianą tak pozytywnie życie wielu osób pokroju Martyny – podsumowuje Adam Kozakiewicz.

Razem z Tobą
dobra strona niepełnosprawnych

Napisz do autora:
Aleksandra Garbecka

e-mail: a.garbecka@razemztoba.pl

Z pomocą dla chorych i ich rodzin

Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Ukrytymi Niepełnosprawnościami im. Hansa Aspergera „Nie-Grzeczne Dzieci” rozpoczyna nabór do kolejnej edycji projektu „Niepełnosprawność społeczna czyli zespół Aspergera i zaburzenia pokrewne”. Jego celem jest zorganizowanie i przeprowadzenie 16 dwudniowych, bezpłatnych szkoleń dla rodzin dzieci z zespołem Aspergera (ZA) i autyzmem wysoko funkcjonującym (HFA), wolontariuszy oraz specjalistów pracujących z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi, zaangażowanych w proces nauczania, terapii, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z zespołem Aspergera i autyzmem wysoko funkcjonującym z terenu całego kraju.

Szkolenie przewiduje 20 godzin dydaktycznych zajęć w tym; wykład multimedialny z warsztatem oraz częścią praktyczną i ma na celu zapoznanie uczestników z formami i metodami pracy z tą grupą odbiorców, jak i możliwościami ich integracji w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej. Dodatkowo szkolenie skupione będzie na możliwości zwięk-

szania aktywności życiowej i zaradności osobistej tej grupy osób oraz ich niezależności ekonomicznej a w przypadku otoczenia - podnoszenia umiejętności pracy z osobami ze spektrum i sprawowaniu nad nimi opieki oraz udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji.

Stowarzyszenie prosi o zgłaszanie się 45-osobowych grup mieszanych

(rodzice, specjaliści, wolontariusze) z danego regionu, powiatu, miejscowości. Grupą szkoloną będą rodzice, opiekunowie prawni, członkowie rodzin, wolontariusze oraz kadra i specjaliści. Zgłoszenia przyjmowane są pod adresem asperger@wp.pl z dopiskiem „Szkolenia – edycja 2016”.

Źródło: niegrzecznedziegi.org

Więcej dla Warsztatów Terapii Zajęciowej

Roczna, ogólnopolska walka Warsztatów Terapii Zajęciowej, które założyły swoje wojewódzkie fora, przyniosła efekty. O 100 zł miesięcznie na osobę wzrosła kwota dofinansowania do kosztów Warsztatów Terapii Zajęciowej. Tak wynika z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2015 r., które zmieniło, z końcem 2014 r. rozporządzenie w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym. W praktyce oznacza to dotacje w wysokości 15.996 zł, a więc 1330 zł miesięcznie na jednego uczestnika.

Przypomnijmy, że na całość dotacji w 90 proc. składają się środki pochodzące z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, te wzrosną o 388 mln zł w skali roku oraz w 10 proc. środki pochodzące ze wsparcia samorządów powiatowych, które będą musiały na ten cel przeznaczyć ze swoich budżetów o 43 mln zł więcej. Niestety mimo początkowych ustaleń, które zakładały stopniowe wzrastanie dofinansowania od tego roku o 600 zł, tak aby by w 2020 r. osiągnąć poziom 18 396 zł, czyli 1533 zł miesięcznie, spotkały się one ze sprzeciwem Ministerstwa Finansów, które argumentowało swoją decyzję zagrożeniem dla płynności finansowej PFRON w kolejnych latach i dla realizacji innych nałożonych na powiaty zadań, na które otrzymują środki z funduszu. Oznacza to, że mimo, iż od tego

roku wzrosła dofinansowanie, w kolejnych latach nie będzie ono już waloryzowane.

W Polsce aktualnie funkcjonuje ponad 700 placówek warsztatów terapii zajęciowych, z których dobrodziejstwa korzysta ok. 25 tys. osób niepełnosprawnych. W 2014 r. z zajęć w warsztatach terapii zajęciowej skorzystało 25,4 tys. osób z orzeczoną niepełnosprawnością – liczba ta stanowiła 0,5% ogólnej liczby niepełnosprawnych w kraju i było to o 0,7 tys. osób więcej niż w roku poprzednim. Najwięcej beneficjentów zadeklarowały WTZ-y znajdujące się w województwie wielkopolskim (11 proc. z ogólnej liczby beneficjentów), a następnie w śląskim, mazowieckim i małopolskim (po 10

proc.), najmniej zaś – z województwa opolskiego (2 proc.) oraz lubuskiego i podlaskiego (po 3 proc.).

Razem z Tobą

dobra strona niepełnosprawnych

Oprac.: AG
źródło: baza-wiedzy.pl

O pracy z niepełnosprawnymi...

Aleksandra Chodasz – trenerka i superwizorka (tłum. psychoterapeuta z dużym doświadczeniem, szkolący innych psychoterapeutów oraz nadzorujący ich pracę) dramy stosowanej, prowadziła w Koninie weekendowe warsztaty dla grupy mam dzieci z niepełnosprawnością oraz wolontariuszy i pracowników Fundacji im. Doktora Piotra Janaszka „Podaj dalej”. Jej zdaniem wszyscy jesteśmy ludźmi i możemy robić dobre rzeczy tak długo, jak będziemy dbać także o siebie.

Czy jest coś, o czym powinny pamiętać osoby na co dzień pracujące z osobami z niepełnosprawnością?

Praca z osobami z niepełnosprawnością jest trudna i pociąga za sobą wiele wyzwań. Osoby, które się z nimi mierzą, zarówno rodziny jak i wolontariusze i pracownicy organizacji/institucji, które działają na rzecz tych osób, często stawiają siebie samych na ostatnim miejscu, a nie powinno tak być. Są oni bardzo ważni i moment, kiedy przychodzi zrozumienie, że zadbanie o siebie samego jest też elementem pracy na rzecz osoby z niepełnosprawnością, jest bardzo ważny i potrzebny. Czas dla siebie, własne hobby, relaks pomimo trudności, a może szczególnie kiedy one są, są nieodzownym elementem życia, bez nich ani rusz.

Jakie są Twoje spostrzeżenia Olu, po dwóch dniach pracy z mamami?

Mamy zebrały się w swoim gronie, by wymienić się wiedzą, doświadczeniami i udoskonalać siebie same. By móc mierzyć się z codziennością i odczuwać radość z życia, pomimo trudności wychowywania dzieci z niepełnosprawnością. Dotykały tematów takich jak: asertywność, radzenie sobie ze stresem, poszukiwanie rozwiązań dla codziennych problemów. Dzięki metodzie dramy mogły zintegrować się ze sobą, otworzyć się na siebie, by móc się ze sobą komunikować i wspierać nie tylko podczas tego warsztatu, ale i podczas dalszej części projektu. Mamy nabrały większej motywacji do rozwoju, jako osoby, które są odpowiedzialne nie tylko za stan zdrowia swoich

dzieci, ale też za swoje zdrowie.

A jak przebiegała praca w grupie z pracownikami i wolontariuszami, którzy na co dzień pracują z osobami z niepełnosprawnością?

Wolontariusze i pracownicy przez dwa dni zajmowali się tematyką, jak mogą udoskonalić pracę z osobami z niepełnosprawnością i ich rodzinami. Doświadczali ćwiczeń i podejmowali dyskusje, poszukiwali rozwiązań dla problemów, które stawia przed nimi kontakt z podopiecznymi i ich rodzinami po to, aby móc jeszcze lepiej i z większą satysfakcją wykonywać swoją pracę i realizować misję Fundacji. Pracowali zarówno metodą dramy z wykorzystaniem teatru forum i metodą do dyskusji w małej grupie – Open Space.

Proszę o kilka słów na koniec.

To była dla mnie przyjemność po raz kolejny współpracować z Fundacją PODAJ DALEJ i widzieć jak się rozwija, słyszeć jak jest ważna dla podopiecznych i ich rodzin. Podziwiam pracę, jaką wykonują w Koninie. Było mi bardzo miło towarzyszyć mamom i wolontariuszom w rozwoju kompetencji interpersonalnych, uświadomie-

niu swoich mocnych stron i potrzeby dbania o siebie samego. Wszyscy jesteśmy ludźmi i możemy robić dobre rzeczy tak długo, jak będziemy dbać także o siebie.

Szkolenia odbyły się w październiku 2015r. w ramach projektu „Dorośla strona życia”, którego celem jest podnoszenie umiejętności pracy z osobami z niepełnosprawnością (łącznie udział wzięło 30 os.).

Fundacja im. Doktora Piotra Janaszka „Podaj dalej” (KRS 0000 197058) od 11 lat usamodzielnia osoby z niepełnosprawnością poprzez aktywną rehabilitację, treningi sportowe, doradztwo społeczne, zawodowe i prawne. Pracujemy również z rodzicami dzieci z niepełnosprawnością. W ramach ogólnopolskiej Akademii Życia przygotowujemy młode osoby z niepełnosprawnością ruchową do samodzielnego życia i podjęcia pracy. W 2015 r. zrealizowaliśmy pierwszy w Polsce aeroprojekt, w ramach którego 32 osoby z niepełnosprawnością ruchową uczyły się latać na paralotniach i szybowcach!

Więcej na www.podajdalej.org.pl oraz FB/FundacjaPodajDalej

Oprac. Red.

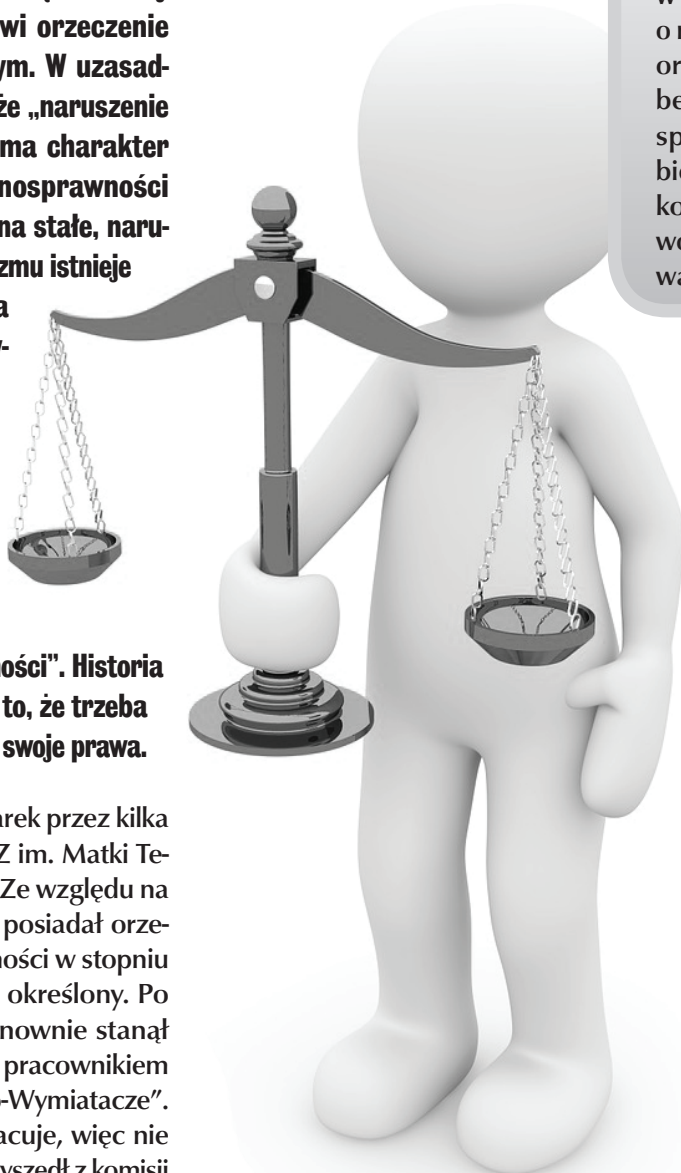
Warto się odwoływać!

Wracamy do sprawy z czerwca ubiegłego roku. Pan Darek z Elbląga ponad pół roku walczył o przywrócenie mu orzeczenia o niepełnosprawności ze stopnia lekkiego na umiarkowany. Sprawa znalazła szczęśliwy finał w sądzie, który przywrócił Panu Darkowi orzeczenie w stopniu umiarkowanym. W uzasadnieniu wyroku czytamy, że „naruszenie sprawności organizmu ma charakter trwały i stopień niepełnosprawności powinien być orzeczony na stałe, naruszenie sprawności organizmu istnieje od wczesnego dzieciństwa i jest spowodowane przyczynami określonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności”. Historia Pana Darka to dowód na to, że trzeba się odwoływać i walczyć o swoje prawa.

Przypomnijmy, Pan Darek przez kilka lat był uczestnikiem WTZ im. Matki Teresy z Kalkuty w Elblągu. Ze względu na upośledzenie umysłowe posiadał orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym na czas określony. Po upływie tego okresu ponownie stanął na komisji. Był już wtedy pracownikiem spółdzielni socjalnej „Eko-Wymiatacze”. Był dumny z tego, że pracuje, więc nie krył tego faktu. Niestety, wyszedł z komisji z lekkim stopniem niepełnosprawności, a nie umiarkowanym jak dotychczas. Od decyzji Pan Darek odwołał się do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, który jednak podtrzymał postanowienie komisji powiatowej. Sprawa trafiła do Sądu Rejonowe-

go w Elblągu, w którym znalazła szczęśliwy finał.

- Niestety jest to przykre, że trzeba się odwoływać - komentuje sprawę Elżbieta Zaradkiewicz, kierownik WTZ im. Matki Teresy

z Kalkuty w Elblągu.

- Stopień orzeczenia u osób z niepełnosprawnością intelektualną nie może być zmieniany z tego powodu, że osoba ta podjęła pracę. Ustawa reguluje dokładnie sposób orzekania stopni nie-

Gdzie składać odwołanie od wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności?

Odwołanie od orzeczenia zespołu wojewódzkiego należy przestać lub złożyć w wojewódzkim zespole do spraw orzekania o niepełnosprawności, który wydał zaskarżane orzeczenie. Odwołania nie należy kierować bezpośrednio do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, ponieważ wydłuży to przebieg procesu odwoławczego ze względu na konieczność jego przekazania do zespołu wojewódzkiego celem uprzedniego przeprowadzenia samokontroli.

pełnosprawności. Jednak okazuje się, że różnie można ją odczytywać. Należy więc się odwoływać, to może wreszcie orzecznicy nauczą się czytać dokładnie ustawę o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, w której jest dokładnie napisane, jaką osobą zalicza się do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Fakt, że osoba z niepełnosprawnością intelektualną podjęła pracę nie oznacza, że pozbyła się swoich ograniczeń. Pozostają one do końca życia. Osoby te pomimo zatrudnienia, nie są w pełni samodzielne i potrzebują cały czas wsparcia osób trzecich, choćby w pełnieniu roli pracownika. Być może historia Pana Darka będzie zachętą dla innych na przyszłość, aby nie bać się powiedzieć przed komisją, że się pracuje. A jeśli ta orzeknie nie po naszej myśli, odwoływać się. Rodzina Pana Darka jak i on sam są bardzo zadowoleni, że walczyli do końca - podsumowuje Elżbieta Zaradkiewicz.

Razem z Tobą
dobra strona niepełnosprawnych

Napisz do autora:
Aleksandra Garbecka

e-mail: a.garbecka@razemztoba.pl

Jesień życia nie taka straszna jak ją malują

Jak dzisiaj postrzegana jest rola seniorów, jak współcześnie wygląda przestrzeń międzypokoleniowa oraz w jaki sposób aktywizują się osoby starsze – to główne wątki konferencji naukowej pt.: „Dodawać życia do lat. Problemy jakości życia seniorów”, zorganizowanej w przez Elbląską Uczelnię Humanistyczno-Ekonomiczną oraz Lions Club Elbląg.

Elbląg jako drugie co wielkości miasto w województwie warmińsko-mazurskim od kilku lat wykazuje się zmniejszoną liczbą ludności, przy jednoczesnym wzroście populacji osób starszych. W 2013 r. seniorzy stanowili ponad 27 tys. mieszkańców, w 2014 ta liczba wzrosła do ponad 28 tys. Tendencja ta niestety będzie się utrzymywać. Oznacza to, że w najbliższej przyszłości grupa tych osób wymagać będzie zwiększonego zakresu pomocy i wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, a także zwiększonych możliwości do aktywnego trybu życia, przeciwdziałania wykluczeniom z życia społecznego i kulturalnego miasta. Osoby starsze nie są jednak grupą jednorodną, zarówno pod względem samodzielnego funkcjonowania jak i aktywności, które wykazują.

- Elbląscy seniorzy są przykładem pozytywnego postrzegania jesieni życia i mają bardzo dużo pomysłów na spędzanie wolnego czasu. Po przejściu na emeryturę wielu z nich pozostaje aktywnymi, opiekują się wnukami, zajmują się działkami, organizują spotkania okolicznościowe, chętnie uczestniczą w różnych zajęciach i kołach zainteresowań, m. in. w Uniwersytecie Trzeciego Wieku i Osób Niepełnosprawnych, w klubach seniora oraz organizacjach pozarządowych z terenu Elbląga - podkreślała Teresa Urban, pełnomocnik Prezydenta Elbląga ds. osób starszych - Ważnym elementem integrującym i aktywizującym seniorów jest także praca wolontarystyczna na rzecz osób potrzebujących oraz udział w elbląskiej Radzie Seniorów, w skład której wchodzi przedstawiciele 14 klubów z organizacji seniorskich oraz instytucji pracujących

na rzecz osób starszych., do jej osiągnięć zaliczyć można m. in. opracowanie elbląskiego programu na rzecz osób w starszych na latach 2014-2020, zdobycie I miejsca w ogólnopolskim konkursie „Zoom na radę seniorów” oraz wdrożenie Elbląskiej Karty Seniora. O tym, że seniorzy coraz bardziej doceniają bycie aktywnym świadczy również organizowana przez elbląski UTWION od 2008 r i ciesząca się ogromnym i niesłabnącym powodzeniem impreza pn. „Senioriada” - dodała Teresa Urban.

Konferencję uatrakcyjniła wystawa fotograficzna Krzysztofa Koseckiego, prezentująca fragmenty sesji do kalendarza, przygotowywanego z udziałem mieszkańców Domu Pomocy Społecznej „Niezapominajka” w Elblągu. - Już od 4 lat tworzymy razem projekty, których owocem były dwie wystawy fotograficzne obrazujące życie codzienne mieszkańców DPS. Następnie powstał pierwszy kalendarz pt. „Wehikuł czasu”, na którym przenosiliśmy mieszkańców w początki 17, 18 i 19 wieku. Sesje odbywały się m. in. w elbląskim muzeum oraz teatrze. Tam przyszedł mi do

głowy pomysł, aby przy następnej sesji modeli ubrać w skórę i posadzić ich na stare motocykle. Udało się zgromadzić dość pokaźną liczbę starych modeli. Chcieliśmy pokazać, że pomimo wieku te osoby mają w sobie wciąż szalonego ducha. Na początku było wielkie zdziwienie, ale potem uśmiech nie schodził z twarzy naszych modeli, których łącznie było 24 – podkreślał Krzysztof Kosecki. - Uwielbiam fotografować osoby starsze, głównie dlatego, że mają życie wypisane na twarzy, każde szczęście, każdy płacz to jest jedna bruzda na ich twarzy, dlatego są bardzo wyraziści, a przy tym bardzo cierpliwi, nie marudzą, są zawsze pozytywnie nastawieni, widać po ich oczach, że pozowanie bardzo im odpowiada i często pytają kiedy będą następne sesje - podsumował Krzysztof Kosecki.

Razem z Tobą
dobra strona niepełnosprawnych

**Napisz do autora:
Aleksandra Garbecka**

e-mail: a.garbecka@razemztova.pl

Sytuacja seniorów w Warmińsko-Mazurskim

Nie jest różowo

Brak lekarzy geriatrów oraz zainteresowania młodzieży podejmowaniem kształcenia na kierunkach związanych z opieką i wsparciem osób starszych, a także niewystarczająco dostosowana do potrzeb i zainteresowań seniorów baza turystyczna i sportowo – rekreacyjna w województwie warmińsko-mazurskim – to wnioski, które płyną z raportu z monitoringu wdrażania w 2014 roku programu „Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014–2020”.

Zapisaane w nim cele i działania wypracowano w szerokiej partycypacji społecznej ze szczególnym udziałem osób starszych, które realizowane są w czterech obszarach.

Obszar I: Zdrowie (profilaktyka, rehabilitacja), infrastruktura i usługi socjalne

Z raportu wynika, że brakuje lekarzy geriatrów, lekarzy innych specjalizacji przygotowanych do pracy z osobami starszymi. Brakuje także poradni oraz oddziałów geriatrycznych w województwie, a z roku na rok wzrasta zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób starszych. Według danych uzyskanych z Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ (Narodowego Funduszu Zdrowia) w Olsztynie, w 2014 roku w województwie warmińsko-mazurskim nie funkcjonowały poradnie geriatryczne ani szpitalne oddziały geriatryczne. Sytuacja ta jest niezmienna od 2012 roku. Przyczyną tego stanu jest nie tylko mała liczba specjalistów w dziedzinie geriatry w województwie warmińsko-mazurskim, ale przede wszystkim brak zainteresowania i chęci lekarzy do świadczenia tego typu usług, które ich zdaniem są deficytowe. Dlatego też, osoby starsze korzystają, tak jak pozostali pacjenci, ze wszystkich funkcjonujących w województwie poradni podstawowej opieki zdrowotnej (POZ)

i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej.

Z ankiet uzyskanych z powiatów, domów pomocy społecznej, dziennych domów pomocy społecznej oraz środowiskowych domów samopomocy wynika, że w województwie warmińsko-mazurskim w 2014 r. zrealizowano bardzo wiele akcji społecznych, wykładów, seminariów, konferencji, szkoleń, poradnictwa itp. w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia osób starszych. Aktywnością w omawianym zakresie wykazały się również organizacje pozarządowe organizując szereg wykładów, seminariów, konferencji i prelekcji z zakresu ochrony zdrowia, w tym m. in. spotkania edukacyjne z okulistą, diabetologiem, psychologiem, pogadanki na temat uzależnień, rehabilitacji i fizjoterapii, opieki nad osobami z chorobą Alzheimera, zasad zdrowego żywienia, znaczenia aktywności fizycznej dla zachowania dobrego zdrowia itp.

Celem utrzymania seniorów w jak najlepszej kondycji psychofizycznej sprzyjającej im jak najdłuższemu, samodzielnemu funkcjonowaniu w środowisku, tworzone są placówki świadczące usługi w zakresie wsparcia dziennego, tj. dzienne domy pomocy oraz środowiskowe domy samopomocy. W województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013–2014, wśród placówek pomocy społecznej działających m. in. na rzecz osób starszych, widać wzrost liczby środowiskowych domów samopomocy. W województwie warmińsko-mazurskim funkcjonują zarówno formy bardziej zorganizowane, takie jak Kluby Seniora, Koła Gospodyń Wiejskich czy Uniwersytety Trzeciego Wieku oraz mniej formalne, tj.: koła i kluby zainteresowań działające najczęściej przy świetlicach wiejskich lub przy ośrodkach pomocy społecznej, a także grupy nieformalne. W latach 2013–2014 w infrastrukturze placówek pomocy społecznej działających m. in. na rzecz osób starszych w województwie warmińsko-mazurskim, oprócz wzrostu liczby środowiskowych domów samopomocy, widoczny jest wzrost zainteresowania prowadzeniem

placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, na podstawie przepisów o działalności gospodarczej (z art. 67 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej)

Mimo wzrostu zainteresowania szkół wyższych kształceniem specjalistów pracujących z osobami starszymi brakuje zainteresowania młodzieży podejmowaniem kształcenia na kierunkach związanych z opieką i wsparciem osób starszych w ramach kształcenia policealnego oraz wyższego. W roku akademickim 2013/2014 na wydziale Nauk Społecznych UWM w Olsztynie uruchomiono na kierunku pedagogika, specjalność o nazwie Edukacja dorosłych z gerontologią (na dwuletnich stacjonarnych studiach magisterskich uzupełniających). Wydział Socjologii i Pedagogiki Wyższej Szkoły Informatyki i Ekonomii TWP w Olsztynie prowadzi kształcenie m. in. w specjalności opieka i wsparcie społeczne na kierunku pedagogika. Olsztyńska Szkoła Wyższa im. Józefa Rusieckiego w Olsztynie prowadzi nabór na studia magisterskie II stopnia na kierunek Geragogika (dotychczas nie uruchomiono nauki na tym kierunku ze względu na brak chętnych). Grupa Olsztyńska Szkoła Biznesu w Olsztynie w ramach Instytutu Polityki Społecznej od 2014 roku prowadzi szkolenia dla fizjoterapeutów w zakresie opieki geriatrycznej. Szkoła Policealna im. Jadwigi Romanowskiej w Elblągu prowadzi kształcenie na kierunkach Opiekun Osoby Starszej oraz Opiekun Medyczny. Szkoła Policealna im. prof. Zbigniewa Religi w Olsztynie prowadzi kształcenie na kierunku Opiekun Medyczny. Oprócz wyżej wymienionych szkół policealnych, które są jednostkami organizacyjnymi Samorządu Województwa, w regionie funkcjonuje osiem szkół policealnych kształcących w zawodzie Opiekun w domu pomocy społecznej (pięć szkół w Olsztynie, dwie w Elblągu i jedna w Kętrzynie).

Obszar II: Aktywność społeczna, kulturalna i edukacyjna

Raport unaocznia, że osoby 50+ stanowią niewielki odsetek wśród aktywnych wolontariuszy w województwie

warmińsko-mazurskim. Konieczne jest zatem podjęcie większych działań edukacyjnych oraz informacyjno – promocyjnych, skierowanych zarówno do potencjalnych wolontariuszy 50+, jak i do podmiotów zajmujących się wsparciem i aktywizacją osób starszych. Najbardziej powszechną formą aktywizacji osób starszych są Uniwersytety i Akademie Trzeciego Wieku oraz kluby seniora. Wobec tego, w dalszym ciągu należy popularyzować i rozwijać działalność UTW i ATW oraz klubów seniora, jako podmiotów kreujących różnorodną aktywność seniorów. W 2014 r. na terenie województwa warmińsko-mazurskiego organizowanych było wiele spotkań, festiwali, przeglądów, wystaw i innych wydarzeń prezentujących twórczość artystyczną osób starszych. Gminy województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2014 podejmowały, w miarę możliwości, działania mające na celu dostosowywanie oraz promocję oferty domów kultury, muzeów, bibliotek, kin, teatrów, itp. do potrzeb i zainteresowań osób starszych. Domy kultury i biblioteki organizowały głównie: wycieczki, koncerty, pikniki, warsztaty kulinarne, wernisaże, kluby filmowe, spotkania Koła Emerytów i Rencistów, spotkania okolicznościowe (Dzień Babci i Dzień Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Seniora, Wigilia), bale seniora, działalność zespołów wokalnych, kursy komputerowe i językowe dla osób 50+. W 2014 r. na terenie województwa warmińsko-mazurskiego podejmowano także wiele różnorodnych działań, inicjatyw i przedsięwzięć na rzecz wzrostu bezpieczeństwa osób starszych przy współpracy wielu podmiotów działających w obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej. Na stronach internetowych komend policji na bieżąco umieszczane były również artykuły poświęcone bezpieczeństwu osób starszych.

Raport wskazuje, że osoby starsze w województwie warmińsko-mazurskim w niewielkim stopniu mają formalne przedstawicielstwa na poziomie społeczności lokalnych. Analizując dane z ośrodków pomocy społecznej województwa warmińsko-mazurskiego, można stwierdzić, że 3 samorządy lokalne powołały gminną radę seniorów. Natomiast w zad-

nej gminie województwa warmińsko-mazurskiego nie powołano Rzecznika Praw Osób Starszych, jak również nie odnotowano działań mających na celu promowanie Światowego Dnia Praw Osób Starszych. Inicjatywy związane z utworzeniem i promowaniem sieci oraz porozumień działających na rzecz osób starszych, w tym uniwersytetów i akademii trzeciego wieku, ograniczały się do wspierania przez gminy działalności UTW (np. przyznanie dotacji w konkursie ofert). Na podstawie danych z powiatowych centrów pomocy rodzinie można stwierdzić, że w 2014 r. nie została powołana powiatowa rada seniorów, powiatowy Rzecznik Praw Osób Starszych. W żadnym powiecie nie powołano także Pełnomocnika ds. osób starszych w jednostce samorządu terytorialnego, jak również nie przyjęto powiatowego programu na rzecz osób starszych. Nie podejmowano też działań na rzecz promocji Światowego Dnia Praw Osób Starszych poprzez organizację w czerwcu konferencji, seminariów itp.

Obszar III: Aktywność zawodowa

Na podstawie danych przygotowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie można stwierdzić, że w 2014 r. publiczne służby zatrudnienia na terenie województwa warmińsko-mazurskiego realizowały kursy i szkolenia dla osób starszych, podnoszące ich kwalifikacje zawodowe i kompetencje osobowościowe. Ich zakres i tematyka była różnorodna. Największą popularnością wśród osób starszych cieszyły się kursy prawa jazdy, zagadnienia sprzedaży i zarządzania oraz technika i handel artykułami technicznymi. Ponadto osoby powyżej 50 roku życia, w ramach poradnictwa zawodowego, uczestniczą w różnych wydarzeniach organizowanych przez powiatowe urzędy pracy, m. in. takich jak: targi pracy, spotkania z przedstawicielami agencji zatrudnienia; konferencje; spotkania w ramach Klubów Integracji Społecznej; konsultacje z doradcami zawodowymi. W roku 2014 w stosunku do osób 50+ potrzebujących wsparcia doradcy, położony został większy nacisk na zindywidualizowane usługi poradnictwa. Stąd też

odnotowano największą liczbę uczestników poradnictwa indywidualnego. Największą efektywność zatrudnieniową w 2014 r. miały prace interwencyjne, jak również staże i roboty publiczne. Najslabiej pod tym względem wypadły prace społecznie użyteczne. W 2014 r. na terenie województwa warmińsko-mazurskiego organizowano również kampanie społeczne i informacyjno – edukacyjne promujące rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia wśród osób starszych oraz prowadzenie szkoleń, doradztwa itp.

Publiczne służby zatrudnienia województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2014 nie organizowały szkoleń oraz nie prowadziły doradztwa dla pracodawców w zakresie zarządzania wiekiem lub innych zagadnień związanych z dostosowywaniem rynku pracy do zmieniającej się sytuacji demograficznej w kierunku starzenia się społeczeństw. Podobna sytuacja dotyczyła działań promujących metodę mentoringu osób starszych (tj. opieki starszego pracownika nad młodszym, np. poprzez realizację wspólnych działań, projektów itp.). W 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim realizowano szereg programów i projektów aktywizujących zawodowo osoby pow. 50 r.ż. Programy te finansowane były z różnych źródeł. W większości skierowane były do szerszego grona odbiorców, a także wyłącznie do bezrobotnych 50+.

Obszar IV: Turystyka, sport i rekreacja

W ostatnich latach obserwujemy znaczny wzrost zainteresowania osób starszych aktywnością turystyczną i sportowo-rekreacyjną. Coraz więcej seniorów wyjeżdża na różnego rodzaju wycieczki, zarówno krajowe jak i zagraniczne oraz korzysta z coraz bogatszej oferty sportowo-rekreacyjnej. Szczególną aktywnością w organizowaniu wycieczek dla seniorów wykazują się uniwersytety i akademie trzeciego wieku oraz inne organizacje pozarządowe działające na rzecz osób starszych. W strukturach UTW i ATW, które nadesłały ankiety w ramach monitoringu (8) funkcjonuje 13 sekcji turystycznych oraz sportowo-rekreacyjnych. Poza wydarzeniami o charakterze wojewódz-

kim odbywają się również seniorskie rozgrywki i zawody powiatowe oraz gminne. Na co dzień osoby starsze, chcące prowadzić aktywny tryb życia mogą korzystać z tzw. małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej przyjaznej seniorom, tj.: siłownie zewnętrzne, ścieżki zdrowia, itp. Z raportu wynika jednak, że baza turystyczna i sportowo – rekreacyjna w województwie warmińsko-mazurskim jest niewystarczająco dostosowana do potrzeb i zainteresowań seniorów, dlatego rekomenduje się promowanie dostosowywania bazy turystycznej i sportowo – rekreacyjnej oraz ich oferty do potrzeb i zainteresowań seniorów. Zbyt mała jest także liczba konkursów grantowych ogłaszanych przez samorządy terytorialne, skierowanych na aktywność turystyczną i sportowo – rekreacyjną seniorów. W 2014 roku jedynie pięć samorządów gminnych wykazało zlecenie organizacjom pozarządowym zadań z zakresu turystyki, sportu i rekreacji osób starszych. Zadaniem zlecanymi przez gminy były m. in. spływy kajakowe, rajdy rowerowe, zawody pływakie, jeździeckie, brydżowe, festyny rodzinne itp. Pomimo tego, raport wskazuje na brak projektów/programów z zakresu turystyki, sportu i rekreacji osób starszych (w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, m. in. europejskich) oraz na zbyt małą liczbę kampanii społecznych, kampanii informacyjno – edukacyjnych oraz regionalnych programów telewizyjnych na temat korzyści i efektów płynących z aktywności turystycznej i sportowo-rekreacyjnej seniorów.

Podsumowując, z uwagi na interdyscyplinarny charakter działań określonych w programie, jego realizacja wymaga szerokiej współpracy administracji rządowej i samorządowej oraz wielu innych partnerów, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pozarządowych.

Razem z Tobą
dobra strona niepełnosprawnych

Oprac.: AG
źródło: warmia.mazury.pl

Spoleczeństwo

Opiekunowie z nowymi rozwiązaniami

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej został powołany Zespół do Spraw Rozwiązań Systemowych dla Opiekunów Osób Niepełnosprawnych, którego zadaniem będzie przygotowanie odpowiednich zmian legislacyjnych, dotyczących w szczególności realizacji wyroków Trybunału Konstytucyjnego z 21 października oraz 18 listopada 2014 r. W toku prowadzonych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prac, zostaną rozpatrzone wszystkie postulaty i propozycje rozwiązań zgłaszane przez środowiska skupiające osoby niepełnosprawne oraz opiekunów osób niepełnosprawnych w zakresie należącym do ministerstwa. Pierwsze posiedzenie zespołu odbyło się 21 stycznia. Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Bartosz Marczyk zapowiedział, że rząd wypelni wyroki TK i wypracuje nowe rozwiązania ws. opiekunów osób niepełnosprawnych.

Źródło: MRPiPS

Spoleczeństwo

Zaśpiewaj z gwiazdą

Jeżeli Twoją pasją jest śpiew, jeśli nie wyobrażasz sobie życia bez muzyki i chcesz rywalizować o cenne nagrody, marząc o występie przed wielotysięczną publicznością na wielkiej scenie w towarzystwie gwiazd – czekamy właśnie na Ciebie. Rusza 12. Edycja Festiwalu Zaczarowanej Piosenki.

Już dzisiaj wyślij swoje zgłoszenie do 12. edycji Festiwalu Zaczarowanej Piosenki. Nagraj na DVD dowolną piosenkę w języku polskim i wypełnij kartę zgłoszeniową. Jeśli jesteś niepełnoletni albo ubezwłasnowolniony całkowicie, dołącz wypełniony formularz zgody opiekuna. Nie zapomnij o kopii orzeczenia o niepełnosprawności.

Przypominamy, że konkurs rozgrywany jest w dwóch kategoriach wiekowych (10–16 lat oraz powyżej 16. roku życia). Zgłoszenia można wysłać do 24 marca 2016 r. pod adresem: FESTIWAL ZACZAROWANEJ PIOSENKI, Telewizja Polska SA, ul. J. P. Woronicza 17, 00–999 Warszawa. Karta zgłoszeniowa wraz z regulaminem są do pobrania na stronie Fundacji „Mimo Wszystko”

Jeśli macie pytania telefonujcie pod numer: 22 547 87 91 lub piszcie: biuro.festiwalowe@zaczarowana.pl

Źródło: mimowszystko.org

Mimo Wszystko
Fundacja Anny Dymnej

Spoleczeństwo

Mają nową pralnię

Zakład Aktywności Zawodowej w Giżycku wzbogacił się o nowoczesną pralnię. Dzięki temu praca w placówce będzie bezpieczniejsza i bardziej wydajna. Uroczyste oddanie do użytku obiektu odbyło się 5 stycznia. Inwestycja została dofinansowana ze środków PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Zakład Aktywności Zawodowej w Giżycku prowadzi działalność o charakterze wytwórczym i usługowym. Zatrudnia 43 osoby ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz 18 osób personelu. Pracują w działach: krawieckim, rękodzieła artystycznego, stolarsko-tapicerskim i metaloplastyki oraz pralniczym. Obok pracy zarobkowej podopieczni placówki uczestniczą w rehabilitacji społecznej i przygotowują się do życia w otwartym środowisku oraz uczą się pełnego, niezależnego i aktywnego życia na miarę swoich możliwości indywidualnych.

Dofinansowana inwestycja wpłynie na poprawę warunków pracy, bezpieczeństwa oraz umożliwi podniesienie jakości oraz poszerzenie zakresu świadczonych usług. Będzie to miało wpływ na usprawnienie procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej zatrudnionych tam osób oraz na poprawę konkurencyjności placówki na rynku pralniczym w regionie.

Źródło: warmia.mazury.pl

Bezpłatne Porady Prawne i Specjalistyczne ERKON

Zapisy:

* ELBLĄG

codziennie od 9:00 do 15:00
ul. Zw. Jaszczurczego 15, 55 235 69 35

* GDAŃSK

ul. Dyrekcyjna 6, pok. 310
tel. 55236 206 560

* TORUŃ

ul. Szeroka 22, pok. 23A i 31
tel. 512 987 024

* OSTRÓDA

ul. Słowackiego 13A, pok. nr 8
tel. 785425131

Społeczeństwo

Wsparcie dla osób z zaburzeniami

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zatwierdziła program „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi”. Nowa wersja uwzględnia zmiany wskazane przez audyt wewnętrzny oraz zawiera uwagi zgłoszone w trakcie dotychczasowej realizacji Programu oraz szczegółowo opisuje zasady dofinansowania projektów i wyznaczono mierniki, które powinny zostać osiągnięte.

Zwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi spowodowała konieczność wdrażania nowych, dostosowanych do potrzeb metod pracy z tą grupą społeczną. Program „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi” wymagał więc modyfikacji i wprowadzenia zmian, które będą dotyczyły takich obszarów jak: aktywizacja społeczna, psychiczna oraz fizyczna osób z zaburzeniami psychicznymi, poprawa jakości usług świadczonych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi, integracja osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym oraz wsparcie dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi.

Więcej o programie na www.razemztoba.pl/13470 oraz na stronie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. *Oprac. Red.*

Społeczeństwo

Cukrzyca tematem Światowego Dnia Zdrowia

Wraz z rosnącym rozpowszechnieniem cukrzycy, coraz ważniejsze staje się posiadanie wiedzy o tym, jak można zminimalizować ryzyko wystąpienia choroby, a także o sposobach jej wykrywania i leczenia. Dlatego WHO podejmuje działania mające na celu promocję wiedzy o cukrzycy w ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia, które odbędzie się 7 kwietnia 2016 r. Warto pamiętać, że długotrwanie utrzymujący się we krwi wysoki poziom glukozy powoduje uszkodzenie narządów wewnętrznych i może być przyczyną ataku serca, udaru mózgu, niewydolności nerek, impotencji oraz zakażeń prowadzących do amputacji kończyn. Przy zastosowaniu właściwego leczenia wpływ cukrzycy na życie chorego można zminimalizować. Nawet osoby cierpiące na cukrzycę typu 1 mogą cieszyć się długim życiem w zdrowiu, jeżeli będą ściśle kontrolować poziom cukru we krwi. *Źródło: gis.gov.pl*

Elbląg Nasze Miasto

Duszpasterstwo dla niepełnosprawnych

Duszpasterstwo Dorosłych Osób z Niepełnosprawnością Inteligencjalną „Kana” zaprasza zainteresowane i chętne osoby do udziału we mszy św., która odprawiana jest w każdą czwartą niedzielę miesiąca w kościele błogosławionej Doroty, ul. Rawska 16a w Elblągu.

Duszpasterstwo ma za zadanie skupiać zarówno dorosłe osoby z niepełnosprawnością inteligencjalną jak i ich rodziny, specjalistów w dziedzinie pracy z osobami niepełnosprawnymi, wolontariuszy i sympatyków. Jednym z celów Duszpasterstwa jest stworzenie możliwości regularnego i aktywnego uczestnictwa dorosłych w sakramentach świętych, katechezach, rekolekcjach i życiu społecznym. Więcej informacji udziela siostra Elwira- terapeuta w Warsztacie Terapii Zajęciowej im. Matki Teresy z Kalkuty w Elblągu pod nr tel. 55 643 96 00

Red.

Społeczeństwo

Dodatek dla emerytów i rencistów

Jednorazowy dodatek do emerytur i rent poniżej 2 tys. zł dostaną emeryci i renciści przy waloryzacji świadczeń w 2016 r. – zakłada ustawa, przyjęta w przez Sejm.

Ustawa o jednorazowym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów, osób pobierających świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2016 r. zakłada, że dodatek dostaną wszyscy otrzymujący świadczenia emerytalne lub rentowe do 2 tys. zł.

Kwoty dodatków mają być zróżnicowane w zależności od wypłacanych emerytur czy rent – 400 zł dla otrzymujących świadczenia do 900 zł, 300 zł przy świadczeniu 900–1100 zł, 200 zł przy świadczeniach między 1100–1500 zł i 50 zł dla otrzymujących pomiędzy 1,5 tys. a 2 tys. zł.

Z raportu ZUS na temat wysokości emerytur i rent wypłacanych po waloryzacji w marcu 2015 roku wynika, że prawie połowa osób pobierających emeryturę (46 proc.) otrzymuje nie więcej niż 1,8 tys. zł. Przy czym najwyższy odsetek emerytów (12 proc.) otrzymuje świadczenie w wysokości 1,600,01 – 1800,00 zł, natomiast w przypadku rencistów pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy 18,3 proc. tej populacji otrzymuje świadczenie w wysokości od 700,01 do 900,00 zł.

Z danych ZUS wynika, że wraz ze wzrostem wysokości świadczenia maleje liczba świadczeniobiorców. Na przykład renty z tytułu niezdolności do pracy wyższe niż 5 tys. zł pobiera tylko 1,6 proc. uprawnionych. Z kolei emerytury przekraczające 5 tys. zł dostaje zaledwie 0,8 proc. świadczeniobiorców. Są to przede wszystkim górnicze renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe, zarówno z tytułu wypadku przy pracy jak i choroby zawodowej w większości pobierane w zbiegu z emeryturą.

Źródło: Kurier PAP - www.kurier.pap.pl

Postawili na innowacje

„Na podbój ciała i przestrzeni” oraz „Słucham, rozumiem, mówię” - to dwie innowacje pedagogiczne, które będą realizowane w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1 w Elblągu i zostały wpisane przez Warmińsko - Mazurskiego Kuratora Oświaty do Rejestru Innowacji i Eksperymentów.

Pierwsza z innowacji „Słucham, rozumiem, mówię” przeznaczona jest dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu umiarkowanym i znacznym, ze sprzężeniem oraz z autyzmem, na czas kształcenia w szkole podstawowej.

- Dla rozwijania kompetencji językowych, a co za tym idzie uspołeczniania, konieczna jest szersza przestrzeń edukacyjna. Dlatego, opracowując innowację, wysłałam naprzeciw tej myśli. Aby realizować treści edukacyjne w kontakcie z literaturą dziecięcą, wykorzystując różnorodne metody i formy pracy. Zamierzone sytuacje edukacyjne przeniesione zostaną na teren dwóch placówek (biblioteki szkolnej SP nr 9, przy ZS Nr 3 oraz SOSW nr 1), by mogły ze sobą współpracować dzieci w normie intelektualnej oraz dzieci niepełnosprawne. Współpraca oparta będzie na bezpośrednim kontakcie obu środowisk, w ramach zajęć lekcyjnych. Będzie to pożądana ze społecznego punktu widzenia integracja osób niepełnosprawnych intelektualnie z osobami pełnosprawnymi. Czas realizacji innowacji to okres sześcioletniej szkoły podstawowej. Zajęcia będą się odbywały 2 razy w miesiącu – wyjaśnia Beata Maj.

Jak zapowiada Beata Maj, podczas realizacji założeń programowych stosowane będą m. in. elementy ćwiczeń wg Kinezylogii Edukacyjnej Dennisonów, pedagogiki zabawy, Poranny Krąg, elementy muzykoterapii, snoezelen. Będą wprowadzane symbole graficzne Programu Językowego PCS (znajdują się już one co prawda w nowych podręcznikach ministerialnych, jednakże nie każde dziecko ze szkoły masowej miało

okazję się z nimi zapoznać, zwłaszcza wcześniejsze roczniki), proste gesty niezbędne w komunikowaniu się z osobami z opóźnionym rozwojem mowy i niemówiącymi. Praca będzie prowadzona w zespołach zróżnicowanych wiekowo oraz pod względem możliwości intelektualnych. Pozwoli to każdemu dziecku osiągnąć sukces i zmotywować je do dalszego działania, polepszy jego jakość życia, zmniejszy poczucie niepełnosprawności.

- Z mojego doświadczenia wynika, że dzieci bardzo chętnie uczą się od siebie nawzajem. Istotny jest tu zatem także aspekt wychowawczy. Uczniowie przebywając ze sobą będą nabywali zasady, które jak myślę, z czasem przerodzą się w pozytywne nawyki. Domniemywam, że zarówno uczeń niepełnosprawny, jak i w normie intelektualnej, w toku zajęć „odnajdzie” taki akceptowany społecznie sposób komunikacji, by móc bez problemu funkcjonować i współpracować z innymi, sygnalizować potrzeby, wyrażać uczucia i myśli. Ponadto sądzę, że kontakt z literaturą dziecięcą będzie prowokował uczniów do mówienia, pozwoli wzbogacić ich świat wyobraźni, słownictwo. Korzystanie z literatury w działaniach z uczniami, w obecnych czasach silnie skomputeryzowanych, nie cieszy się popularnością. A przecież wiele różnych badań, obserwacji wskazuje, że dostarczanie dziecku możliwości obcowania z książką, nieważne, czy samo ją czyta, czy też słucha, wpływa pozytywnie na jego rozwój poznawczy, mowę i komunikację oraz na relacje interpersonalne - dodaje Beata Maj.

Założeniem drugiej innowacji „Na podbój ciała i przestrzeni” - jak tłumaczy Agnieszka Kacielowicz oraz Marta Patyk - Żytkowska - jest kształtowa-

nie umiejętności tworzenia i potrzeby ruchu oraz wdrażanie do wyrażania ekspresji i umiejętnego korzystania z relaksu i odprężenia, wytworzenie pozytywnych więzi między dzieckiem a opiekunem, oraz między samymi dziećmi, kształtowanie umiejętności odczuwania przyjemności z ciszy i relaksu oraz nauka rozładowania napięć z całego dnia pracy, poprzez zabawę i związane z tym pozytywne emocje. Innowacja ma również na celu utrwalanie części ciała oraz stronności, wykształcenie umiejętności naśladownictwa, kształtowanie orientacji w schemacie swego ciała oraz w przestrzeni, poznawanie, nazywanie, identyfikowanie części ciała, motywowanie do komunikowania się, kształtowanie koordynacji wzrokowo - ruchowej, usprawnianie zmysłu równowagi, w miejscu i w ruchu, usprawnianie percepcji słuchowej. - Opisywana innowacja pedagogiczna wychodzi poza ramy obowiązującego w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym programu nauczania, wprowadza nowe bardzo przydatne treści nauczania z zakresu różnych metod rewalidacyjnych. Jest uzupełnieniem, rozszerzeniem treści nauczania w zakresie wychowania fizycznego, gimnastyki korekcyjnej, sensomotoryki, muzyki. Jest także doskonałą metodą terapii w placówce, w której uczą się dzieci z tak różnorodnymi dysfunkcjami - podsumowuje Marta Patyk-Żytkowska.

Razem z Tobą
dobra strona niepełnosprawnych

Napisz do autora:
Aleksandra Garbecka

e-mail: a.garbecka@razemztoba.pl

Razem
z Tobą

PRZY TABLICY

SP
6

LO
IV

„Szkola to nie tylko nauka,
to przygoda, zabawa i przyjaźń”

**Wyjazd
pełen emocji**

więcej str 20

**Czym dla nas
jest integracja?**

więcej str 21

**O wyobraźni słów
klika**

więcej str 23

O integracji słów kilka

Od wielu lat nasza szkoła pracuje w oparciu o ideę integracji. Polega ona na tym, że w tej samej klasie uczą się dzieci niepełnosprawne i ich pełnosprawni rówieśnicy. Razem spędzają przerwy, korzystają ze świetlicy szkolnej, uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych, wycieczkach oraz imprezach kulturalno – oświatowych.

Integracja sprzyja wszechstronnemu rozwojowi dzieci. Stwarza lepsze warunki nauczania, ponieważ nauka odbywa się w mniejszych grupach, liczących od 15 do 20 uczniów, z wykorzystaniem różnorodnych form i metod pracy. Na zajęciach jest dwóch nauczycieli: jeden prowadzi lekcję, a drugi wspomaga uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Integracja jest skomplikowanym, czasochłonnym procesem, który pociąga za sobą niejednokrotnie szereg rozmaitych trudności związanych zarówno z edukacją i wychowaniem oraz z przygotowaniem technicznym budynku. Trudności te zainspirowały wiele zmian w placówce: stopniowo zlikwidowano bariery architektoniczne, dostosowano sanitariaty do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością, stworzono gabinety do rewalidacji indywidualnej, terapii uwagi słuchowej, rehabilitacji, logopedii, wyposażając je w odpowiednie sprzęty i pomoce dydaktyczne. Ponadto od dwóch lat nasza szkoła dysponuje windą, z której korzystać mogą osoby niepełnosprawne ruchowo. Rozwój działań

ności integracyjnej w naszej szkole pociąga za sobą konieczność ciągłego doskonalenia umiejętności nauczycieli w dziedzinie pracy z uczniami o różnorodnych potrzebach edukacyjnych. Nasza placówka oferuje wykwalifikowaną kadrę i szeroko rozumianą pomoc psychologiczno – pedagogiczną. W obecnym roku szkolnym mamy siedem klas integracyjnych i dwie klasy ogólnodostępne, umożliwiające naukę uczniom z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego. Z każdym rokiem przybywają nowi uczniowie, którzy są dla nas wyzwaniem i obiektem troski. Ich zwiększająca się liczba motywuje nas i powoduje, że wciąż podnosimy swoje kwalifikacje.

Marta Bielińska

☺ SERDECZNIE ZAPRASZAMY DO NASZEJ SZKOŁY ☺

Zielona Szkoła – Duszniki Zdrój

Podróż rozpoczęliśmy już o 3 rano, stąd, gdy dotarliśmy na miejsce byliśmy bardzo zmęczeni. Mimo to tuż po obiedzie poszliśmy na długi spacer. Po nim zajęliśmy się rozpakowywaniem rzeczy. Zajmowałam pokój na parterze ze względu na mój wózek. Zamieszkałam z czterema koleżankami: Kasią, Kamilą i Agatą. Siedziałyśmy do późnej nocy i rozmawiałyśmy. Ponieważ większość uczniów mieszkała na piętrach, do nas rzadziej zaglądano. Mogłyśmy spokojnie plotkować.

Z nastaniem nowego dnia autokarem wyruszyliśmy do czeskiej Pragi, gdzie zwiedziliśmy przepiękną katedrę, wysłuchaliśmy bardzo interesujących opowieści przewodnika, cały czas podziwiając tamtejsze zabytki. Wchodziliśmy po najdłuższych schodach w tym mieście. Podziwialiśmy Most Karola. Na koniec dnia, ku naszej wielkiej radości, mogliśmy wyruszyć kupić pamiątki.

Następnego dnia uczniowie wybrali się w góry. Nie

mogłam z nimi iść, ale poszłam z panią zwiedzić stare Duszniki Zdrój. Po południu pojechaliśmy do kopalni złota. Obejrzeliliśmy

szlak starych wynalazków. Były tam również tunele strachu. Jednak ja, ze względu na wózek, nie mogłam tam zejść i było mi z tego powodu bardzo przykro. Mieliśmy również okazję zwiedzić Kudowę Zdrój. Podobało mi się w muzeum starych zabawek. Niezwykle interesujący był Skansen Ginących Zawodów. Dzień zakończyliśmy całą grupą przy ognisku. Piekliśmy kielbaski, rozmawialiśmy. Żartom i wygłupom nie było końca.

Ostatniego dnia zwiedziliśmy grootę solno - jodową „Galos”. Wyszedłam z niej cała w soli. Byliśmy także u źródła Jana Kazimierza i Chopina. Próbowaliśmy tej wody, ale nie była smaczna, chociaż bardzo zdrowa. Tylko naszym nauczycielom smakowała.

Zielona Szkoła minęła nam bardzo szybko. Wróciliśmy szczęśliwi i zadowoleni. Mimo późnej pory musieliśmy podzielić się wrażeniami z czekającymi na nas rodzicami.

Patrycja Paż, uczennica klasy VI a

Czym dla nas jest integracja?

Witajcie!

Tu Julka, Iga i Zuzia. Jesteśmy uczennicami klasy V a w Szkole Podstawowej nr 6 w Elblągu. Chodzimy do oddziału integracyjnego, i choć same nie potrzebujemy wsparcia, to uważamy, że bycie w takiej klasie nam również daje sporo korzyści. Dlatego ciekawe opinii naszych kolegów i koleżanek postanowiłyśmy przeprowadzić wśród nich ankietę na temat integracji uczniów pełnosprawnych z dziećmi z dysfunkcjami.

Zaczęłyśmy od sprawdzenia, zarówno wśród dzieci niepełnosprawnych jak i ich zdrowych kolegów, rozumienia samego pojęcia integracji. Wiktor powiedział, że jest to „poznawanie się ze sobą ludzi”, „zintegrowanie się ze swoimi rówieśnikami” - dodała Kasia, a nawet „nauka przyjaźnienia się z dziećmi” - zauważył Jakub. Integracja to również „tolerowanie odmienności” i „chęć niesienia pomocy innym” - odpowiedziały Patrycja z Anią.

Zdaniem ankietowanych uczniów klasy integracyjne tworzone są po to, aby „uczniowie z dysfunkcjami również mogli uczęszczać do zwykłej szkoły” - powiedziała Kamila oraz „otrzymywać pomoc i pracować na miarę swoich możliwości” - dodała Agata. Kamila podkreśliła, że „to jest coś dobrego, bo uczymy się od siebie większej tolerancji”. Filip natomiast zasugerował, że w takich oddziałach „chodzi nie tylko o to, aby pomagać niepełnosprawnym, ale mają one również na celu naukę właściwego stosunku wobec osób z zaburzeniami”. Uczniowie często podkreślali też ważną rolę nauczyciela wspomagającego rozwój uczniów

z niepełnosprawnością, jako tego, do którego zawsze można zwrócić się z problemem.

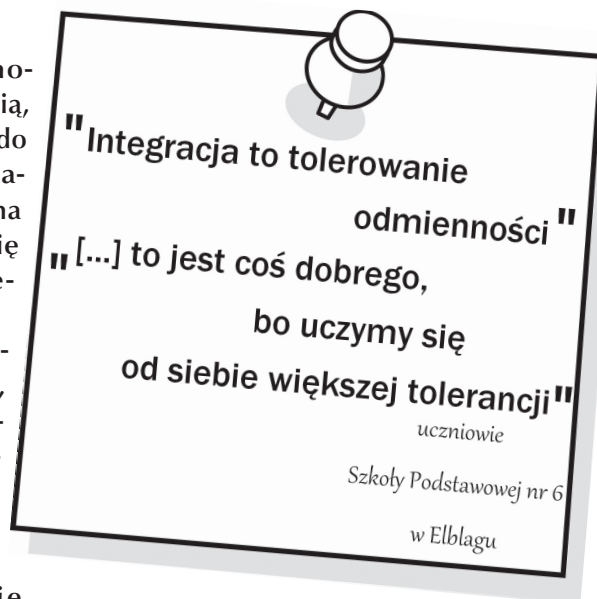
Z ankiety wynika, że uczniowie pozytywnie oceniają integrowanie się osób niepełnosprawnych z pełnosprawnymi rówieśnikami. Chętnie pomagają sobie i uczą się od siebie. Jakub podkreślił, że „każde dziecko niepełnosprawne ma taki sam poziom integracji, jak dzieci sprawne” co oznacza, że nie ma dzieci wykluczonych i wszyscy mają takie same możliwości oraz wnoszą coś dla siebie.

Z wypowiedzi niektórych dzieci z dysfunkcjami można wywnioskować, że mimo świadomości swoich ograniczeń nie czują się mniej wartościowe i same chętnie służą pomocą, radą, czy dobrym słowem swoim rówieśnikom. Dowodem na to są słowa Anieli, która stwierdziła, że „szkoła jest fajna, są w niej radosne osoby i fajni przyjaciele”, oraz Patrycji, która powiedziała, że „mimo iż sama jestem niepełnosprawna to mam koleżanki pełnosprawne”. Idea naszej szkoły przynosi zatem zamierzone efekty.

Na koniec zapytałyśmy, co jeszcze można zrobić, aby w większym stopniu integrować ze sobą społeczność naszej szkoły. Zdaniem Huberta przydałoby się „więcej wspólnych wyjść i wycieczek”, według Karola można by pomyśleć „o częstszej pracy w grupach i wspólnej zabawie”, natomiast Agata zauważyła, że dobrze byłoby „stworzyć więcej wspólnych zajęć dla klas integracyjnych i ogólnodostępnych”. Ola dodała, że korzystne byłoby organizowanie większej ilości akcji podobnych do Tygodnia Integracji, który organizowany jest corocznie w naszej szkole w ramach obchodów Tygodnia Osób Niepełnosprawnych. Kacper zaapelował, że należy „przekonać inne osoby, że tak naprawdę wszyscy jesteśmy tacy sami”.

Dzieci zgodnie przyznawały, że integracja jest dla nich czymś zupełnie normalnym i zwyczajnym, a każdy człowiek jest wartością samą w sobie.

Julia, Zuzia, Iga

Hokej na sledżach - moja pasja

Moja przygoda z tą dyscypliną zaczęła się we wrześniu 2013 roku. Wtedy to Pani Maja, nasza nauczycielka angielskiego, opowiedziała mi o Integracyjnym Klubie Sportowym ATAK, w którym trenują, w różnych dyscyplinach, niepełnosprawni sportowcy. Poprosiłem wtedy mamę, żeby mnie zapisała do tego klubu i jakoś poszło. Mimo, że dzieli nas odległość i jest między nami spora różnica wieku, bo zawodnicy są dorośli i pochodzą z całej Polski, to staramy się utrzymywać stały kontakt ze sobą. Jest super! Opowiada o swojej sportowej przygodzie uczeń Szkoły Podstawowej nr 6 w Elblągu Szymon Hak.

Hokej na sledżach powstał w latach 60-tych w Szwecji. Dyscyplinę tą wymyślili byli hokeiści, którzy mimo swojej niepełnosprawności, nie chcieli rezygnować z uprawiania sportu.

Niepełnosprawny hokeista wyposażony jest w sledż, czyli specjalne sanki osadzone na płozach od łyżew, w którym gracz porusza się po tafli lodowiska, oraz krótkie kijki zakończone ostrymi kolcami, które służą jednocześnie do odbijania krążka i odpychania się od lodu. Reszta wyposażenia oraz reguły gry (poza drobnymi wyjątkami) zasadniczo nie różnią się od hokeja dla osób zdrowych.

Moje początki były bardzo trudne, ale dawałem radę. Najpierw trener techniczny musiał złożyć dla mnie sledża. Ten sprzęt wykonuje się dla każdego zawodnika indywidualnie. Musi on być „uszyty na miarę”. Potem zaczęła się ciężka praca. Musiałem nauczyć się utrzymywać równowagę, jeździć do przodu, skręcać, hamować itp.

Tak naprawdę, hokeista cały czas się uczy. Po opanowaniu bardzo podstawowych umiejętności przychodzi pora na taktykę gry oraz doskonalenie techniki, różnych zagrywek, podań, strzałów itd. Można powiedzieć, że mamy mało czasu na tę naukę, ponieważ nasz sezon trwa od października do marca – tyle, ile jest czynne lodowisko Helena w Elblągu.

W grudniu 2013 r. miałem zaszczyt otwierać VIII Międzynarodowy Turniej Hokeja na Sledżach w Elblągu. Niestety byłem jeszcze wtedy za młody, by grać, ale samo otwarcie turnieju było dla mnie niesamowitym przeżyciem. Rok później podczas zgrupowania przygotowującego do IX Międzynarodowego Turnieju Hokeja na Sledżach zagrałem w meczu sparingowym z drużyną Austrii. Był to krótki występ, ale przez chwilę mogłem poczuć adrenalinę i dowiedzieć się, jakie emocje towarzyszą zmaganiom z prawdziwym przeciwnikiem. Było super i już wtedy wiedziałem, że hokej na sledżach to jest dyscyplina „trafiona w dziesiątkę” i że nie ma mowy o odpuszczeniu sobie i rezygnacji.

Swój prawdziwy debiut w oficjalnych rozgrywkach miałem podczas X Międzynarodowego Turnieju w Hokeju na Sledżach rozgrywanego 4 i 5 grudnia 2015 roku w Elblągu. Wówczas wraz z moim dwa lata starszym kolegą Mateuszem, wystąpiłem po raz pierwszy jako członek drużyny.

Podczas meczu Kadry Polski z drużyną klubową

Ataku graliśmy z Mateuszem w ekipie Kadry i obaj właśnie w tym meczu strzeliliśmy po swojej pierwszej bramce. Emocje były niesamowite. Od Sędziego na pamiątkę dostałem krążek, którym strzeliłem pierwszą swoją turniejową bramkę. Zajmuje on honorowe miejsce na mojej półce z trofeami, tuż obok złotego medalu, jaki wywalczyła Drużyna Kadry.

Kolegów z drużyny traktuję jak członków rodziny. To moi przyjaciele, z którymi spotykam się także poza lodowiskiem. Mimo, że dzieli nas odległość i jest między nami spora różnica wieku, bo zawodnicy są dorośli i pochodzą z całej Polski, to staramy się utrzymywać stały kontakt ze sobą, a w miarę możliwości organizować spotkania. Wtedy możemy sobie powspominać i podyskutować o hokeju, a także świetnie bawić się podczas wspólnego wędkowania, plażowania nad jeziorem, czy też grillowania. Jest super.

Szymon Hak, uczeń klasy VI a

Materiał zredagował: Rafał Sułek (redaktor naczelny)

Materiały do wkładki nadęstali: Marta Bielińska, Julia, Zuzia, Iga (uczennice Szkoły Podstawowej nr 6 w Elblągu), Szymon Hak, Patrycja Paż oraz Joanna Puchała z IV Liceum Ogólnokształcące w Elblągu.

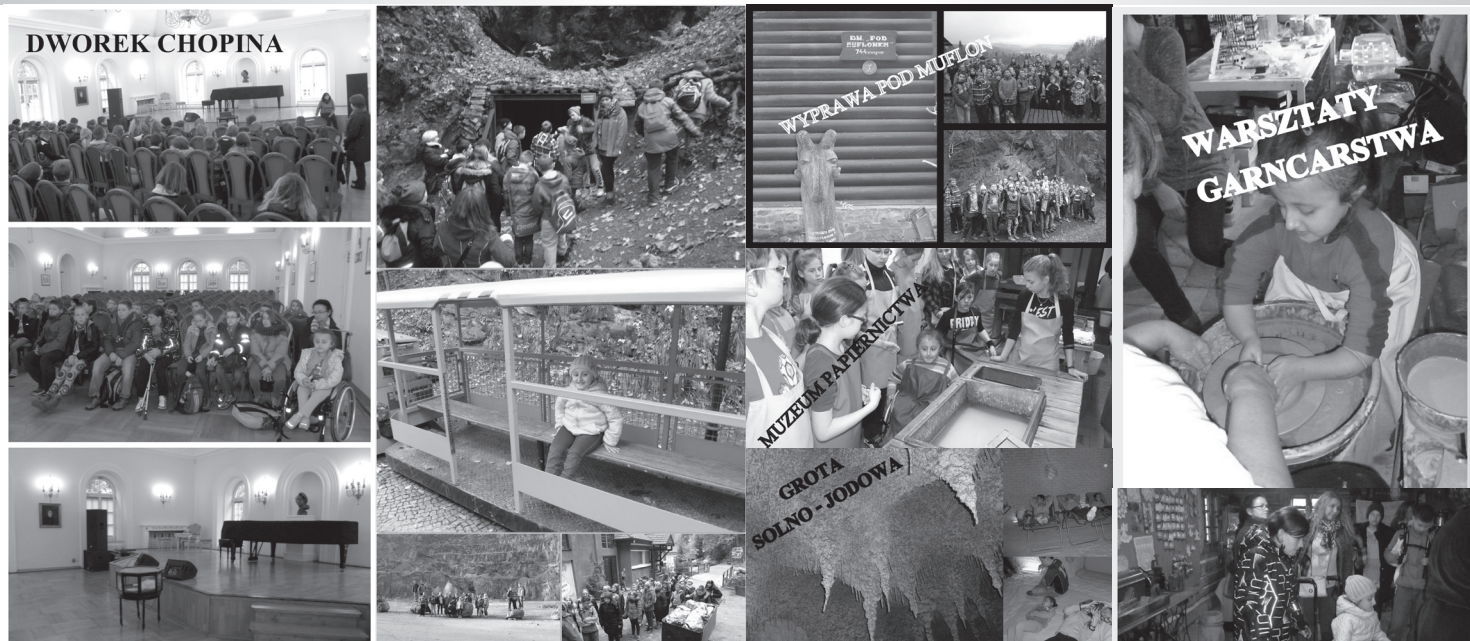
***

Wkładka stanowi integralną część miesięcznika „Razem z Tobą”.

Współredagowana jest przez uczniów i opiekunów klas integracyjnych z elbląskich szkół oraz placówek specjalnych, wspierających niepełnosprawne dzieci i młodzież.

W Szkolnym Obiektywie: SP 6 w Elblągu

Wyobraźnia, co to takiego?

Ostatnio zastanawiałam się co to jest wyobraźnia i zauważyłam, że jest to dość kontrowersyjny temat, szczególnie dla większości młodzieży.

O dziwo to dotyczy również mnie, ponieważ nie potrafię sobie wyobrazić świata bez komputerów, prądu, telewizji, telefonów, a musicie mi wierzyć, że wcale nie spędzam za dużo czasu przed monitorem. Fakt, który mnie najbardziej zasmucił jest związany z życiem współczesnego człowieka. Otóż odpowiedz Sobie teraz na pytanie: czy szybciej obejrzeć film, czy przeczytać fascynującą książkę? Bardzo często we współczesnym świecie, w tej gonitwie każdego dnia za następnym dniem, nawet nie mamy czasu, aby choć na chwilę przystanąć i pomarzyć.

Ostatnio, będąc w kościele, usłyszałam bardzo pouczające kazanie; kiedyś ludzie musieli poświęcić całą niedzielę na dojazd do kościoła, mszę i powrót, ponieważ kościołów było znacznie mniej i pół dnia trzeba było do niego jechać. Dziś, często nie chce nam się poświęcić tej jednej niewinnej godziny tylko dlatego, że leci fajny film w telewizji, bądź po prostu nam się nie chce i już. Narzekamy, że na wszystko jest za mało czasu, a przecież żyje nam się o wiele wygodniej niż ludziom sto lat temu.

Dziś dzieci grają w gry, a nie bawią się na dworze, jesteśmy zalewani setką informacji przez prasę, telewi-

zję i często bardzo trudno określić, które z nich są rzeczywiście ważne.

Technologia niestety powoduje zanik wyobraźni do tego stopnia, iż zaczynamy zadawać sobie pytanie, czy ona jest rzeczywiście ważna?!

Ja sama czuję się jakbym nie była dzieckiem swojej epoki, ponieważ nie robię sobie tzw. selfie po tysiąc razy dziennie i całego wolnego czasu nie poświęcam Internetowi. Może dlatego potrafię jeszcze marzyć. Dobrym przykładem tego, jak się czuję mógłby być film „Motyl i skafander”. Nawet jeśli czujesz, że jesteś uwięziony(a) w niewidzialnej klatce doby Internetu, to wcale nie musi to ograniczać twojej wyobraźni.

Podsumowując, mam do Was apel, abyście zrobili sobie choć jeden dzień oddechu: usiądźcie na chwilę, pójďte do biblioteki i zanurczcie się choć na minutę w cudownym, niezgłębionym świecie fantazji i ekscytujących przygód, jakim jest wyobraźnia.

Joasia Puchała kl.1b IV LO w Elblągu

Ulga rehabilitacyjna

w pytaniach i odpowiedziach

Czas na rozliczenie się z fiskusem za 2015 rok mamy do końca kwietnia. Z tej też okazji przygotowaliśmy materiał stanowiący kompendium wiedzy na temat ulgi rehabilitacyjnej. Udzielamy odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania przez osoby niepełnosprawne i ich opiekunów dotyczących tejże właśnie ulgi.

1. Kto może skorzystać z ulgi?

Z ulgi rehabilitacyjnej może skorzystać osoba niepełnosprawna bądź też osoba, na której utrzymaniu są osoby niepełnosprawne.

Osoba niepełnosprawna to osoba, która posiada:

orzeczenie o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności, określonych w odrębnych przepisach, lub decyzji przyznającej

rentę z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, rentę szkoleniową albo rentę socjalną, albo

orzeczenie o niepełnosprawności osoby, która nie ukończyła 16 roku życia, wydane na podstawie odrębnych przepisów, orzeczenie o niepełnosprawności, wydane przez właściwy organ na podstawie odrębnych przepisów obowiązujących do dnia 31 sierpnia 1997r.

Osoba niepełnosprawna zaliczona do I grupy inwalidztwa – to osoba, w stosunku do której orzeczono: całkowitą niezdolność do pracy oraz niezdolność do samodzielnej egzystencji albo znaczny stopień niepełnosprawności;

Osoba niepełnosprawna zaliczona do II grupy inwalidztwa – to osoba, w stosunku do której

orzeczono: całkowitą niezdolność do pracy albo umiarkowany stopień niepełnosprawności.

Za osobę niepełnosprawną pozostającą na utrzymaniu podatnika – uważa się osobę niepełnosprawną, której roczne dochody nie przekraczają kwoty 9120 zł., będąca dla podatnika: współmałżonkiem, dzieckiem własnym, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem obcym przyjętym na wychowanie, pasierbem, rodzicem, rodzicem współmałżonka, rodzeństwem, ojczymem, macochą, zięciem lub synową.

2. Odliczenia w ramach ulgi rehabilitacyjnej Wydatki uprawniające do odliczeń

Odliczeniu podlegają wyłącznie te wydatki poniesione przez osobę niepełnosprawną lub podatnika mającego na utrzymaniu taką osobę, które zostały wymienione w art. 26 ust. 7a ustawy o PIT, jako wydatki na cele rehabilitacyjne oraz wydatki związane z ułatwieniem wykonywania czynności życiowych.

Wydatki te można podzielić na limitowane i nielimitowane

Wydatki limitowane – wydatki poniesione na:

- opłacenie przewodników osób niewidomych zaliczonych do I lub II grupy inwalidztwa oraz osób z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczonych do I grupy inwalidztwa – maksymalna kwota odliczenia w roku podatkowym wynosi 2280 zł,

- utrzymanie przez osoby niewidome i niedowidzące zaliczone do I lub II grupy inwalidztwa oraz osoby z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczone do I grupy inwalidztwa psa asystującego, o którym mowa w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, tj. odpowiednio wyszkolonego i specjalnie oznaczonego psa (np. psa przewodnika), który ułatwia osobie niepełnosprawnej aktywne uczestnictwo w życiu społecznym – maksymalna kwota odliczenia w roku podatkowym wynosi 2280 zł,

- używanie samochodu osobowego

stanowiącego własność (współwłasność) osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I lub II grupy inwalidztwa lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną zaliczoną do I lub II grupy inwalidztwa albo dzieci niepełnosprawne, które nie

ukończyły 16. roku życia, na potrzeby związane z koniecznym przewozem na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne – maksymalna kwota odliczenia w roku podatkowym

wynosi 2280 zł,

- leki, jeśli lekarz specjalista stwierdzi, że osoba niepełnosprawna powinna stosować określone leki stale lub czasowo. W tym przypadku odliczeniu podlegają wydatki w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy wydatkami faktycznie poniesionymi w danym miesiącu a kwotą 100 zł.

Wydatki nielimitowane – wydatki poniesione na:

- adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,

- przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,

- zakup i naprawę indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, z wyjątkiem sprzętu gospodarstwa domowego,

- zakup wydawnictw i materiałów (pomocy) szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,

- odpłatny pobyt na turnusie rehabilitacyjnym,

- odpłatny pobyt na leczeniu w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, pobyt w zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne,

- opiekę pielęgniarską w domu nad osobą niepełnosprawną w okresie przewlekłej choroby uniemożliwiającej poruszanie się oraz usługi opiekuńcze świadczone dla osób niepełnosprawnych zaliczonych do I grupy inwalidztwa,

- opłacenie tłumacza języka migowego,

- kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25. roku życia,

- odpłatny, konieczny przewóz na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne:

- a) osoby niepełnosprawnej - karetką transportu sanitarnego,

- b) osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I lub II grupy inwalidztwa oraz dzieci niepełnosprawnych do lat 16, również innymi niż karetka środkami transportu sanitarnego (np. taksówką),

- odpłatne przejazdy środkami transportu publicznego związane z pobytem:

- a) na turnusie rehabilitacyjnym,

- b) w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego, zakładach rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych,

- c) na koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25. roku życia.

Przedstawiony katalog wydatków (zarówno nielimitowanych jak i limitowanych) ma charakter zamknięty. Oznacza to, że odliczeniu podlegają tylko te wydatki, które zostały w nim wymienione. W konsekwencji nie można odliczyć wydatków związanych z dojazdem własnym samochodem na badania lekarskie lub opłacenie wizyty lekarskiej.

3. Dokumentowanie wydatków

Co do zasady, wysokość wydatków na cele reha-

bilitacyjne ustala się na podstawie dokumentu stwierdzającego ich poniesienie, zawierającego w szczególności: dane identyfikujące kupującego (odbiorcę usługi lub towaru) i sprze-

dającego (towar lub usługę), rodzaj zakupionego towaru lub usługi oraz kwotę zapłaty. Dowodem tym nie musi być faktura VAT.

Obowiązek udokumentowania nie dotyczy wydatków związanych z:

1. opłaceniem przewodników osób niewidomych zaliczonych do I grupy inwalidztwa lub II grupy inwalidztwa oraz osób z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczonych do I grupy inwalidztwa (art. 26 ust 7a pkt 7 updof),

2. utrzymaniem przez osoby niewidome I lub II grupy inwalidztwa psa asystującego (art. 26 ust 7a pkt 8 updof),

3. używaniem samochodu osobowego, stanowiącego własność (współwłasność) osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I lub II grupy inwalidztwa lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną zaliczoną do I lub II grupy inwalidztwa albo dzieci niepełnosprawne, które nie ukończyły 16 roku życia, dla potrzeb związanych z koniecznym przewozem na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne (art. 26 ust 7a pkt 14 updof).

Jednakże na żądanie organów podatkowych lub organów kontroli skarbowej podatnik jest obowiązany przedstawić dowody niezbędne do ustalenia prawa do odliczenia, w szczególności:

- 1) wskazać z imienia i nazwiska osoby, które opłacono w związku z pełnieniem przez nie funkcji przewodnika;

- 2) okazać certyfikat potwierdzający status psa asystującego;

- 3) okazać dokument potwierdzający zlecenie i odbycie niezbędnych zabiegów leczniczo-rehabilitacyjnych.

Wydatki na cele rehabilitacyjne podlegają odliczeniu od podstawy opodatkowania w roku podatkowym, w którym zostały poniesione.

Ulga rehabilitacyjna w pytaniach i odpowiedziach

Czy można odliczyć wydatki na leki niezwiązane z niepełnosprawnością?

Osoba niepełnosprawna posiadająca stosowne orzeczenie o niepełnosprawności lub osoba mająca na utrzymaniu taką osobę niepełnosprawną, która chce skorzystać z ulgi przewidzianej przez ustawodawcę w treści art. 26 ust. 7a pkt 12 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych musi spełnić następujące warunki:

- ponieść w danym miesiącu wydatki na zakup leków powyżej kwoty 100 zł,
- posiadać dokument potwierdzający poniesienie wydatku (faktury),
- posiadać potwierdzenie przez właściwego lekarza specjalistę o konieczności stosowania zaleconych leków.

Prawo do ulgi przysługuje na wszystkie leki spełniające ww. wymagania, niezależnie od tego czy leki związane są z innym schorzeniem niż to, w związku z którym orzeczono niepełnosprawność.

Czy mogę skorzystać z ulgi na zakup laptopa czy komputera?

Prawo do ulgi przysługuje przy zakupie indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności (z wyjątkiem sprzętu gospodarstwa domowego)

Istotnym warunkiem dającym prawo do ulgi jest wystąpienie związku pomiędzy rodzajem nabytego sprzętu, a rodzajem niepełnosprawności. Zakupiony sprzęt musi być wykorzystywany (używany) w rehabilitacji i mieć indywidualny charakter.

Właściwym do stwierdzenia czy dane urządzenie, sprzęt czy narzę-

dzie jest niezbędne w rehabilitacji oraz będzie ułatwiać wykonywanie czynności życiowych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, jest w szczególności lekarz specjalista, który biorąc pod uwagę stan zdrowia konkretnej osoby i potrzeby indywidualnej rehabilitacji może ten fakt potwierdzić np. w wydanym zaświadczeniu

Wydatki na komputer może odliczyć np. rodzic niepełnosprawnego dziecka, które zgodnie z zaleceniem lekarza może siedzieć, stać, chodzić nie więcej niż pięć godzin na dobę. Większość nauki w domu, szpitalu oraz na obozach rehabilitacyjnych odbywa więc w pozycji leżącej. Pomocny jest w tym komputer, który umożliwia także kontakt ze światem i korzystnie wpływa na rehabilitację psychiki.

Kolejnym warunkiem ulgi rehabilitacyjnej związanej z zakupem komputera (laptopa) czy drukarki jest posiadanie dokumentów stwierdzających ich poniesienie może to być np. faktura VAT, rachunek

Ponadto podatnik ma prawo do skorzystania z odliczeń z tytułu zakupu w/w sprzętu w ramach ulgi rehabilitacyjnej jeżeli wydatki na komputer nie zostały sfinansowane (dofinansowane) ze środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych albo nie zostały zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie.

W przypadku gdy wydatki były częściowo sfinansowane (dofinansowane) z tych funduszy (środków), odliczeniu podlega różnica pomiędzy poniesionymi wydatkami a kwotą sfinansowaną (dofinansowaną) z tych funduszy (środków) lub zwróconą w jakiegokolwiek formie.

Należy dodać, iż kosztów materiałów

eksploatacyjnych - papieru i tuszu - nie można odliczyć od dochodu w ramach ulgi rehabilitacyjnej

A co z dojazdami na zabiegi?

a) własnym samochodem - (patrz pkt 2)

b) pożyczonym samochodem - W zakresie ulgi rehabilitacyjnej warunkiem do skorzystania z odliczenia wydatków na używanie samochodu osobowego dla potrzeb związanych z koniecznym przewozem na zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne jest m.in., aby samochód wykorzystywany przez podatnika, którego ulga dotyczy, stanowił jego własność lub współwłasność. Użyczenie nie jest umową, na mocy której następuje przeniesienie własności, gdyż podmiot oddający rzecz do używania, czyli użytkujący, nadal pozostaje właścicielem rzeczy. W konsekwencji podatnik, który nie jest właścicielem ani też współwłaścicielem samochodu osobowego, a jedynie korzystającym z niego na podstawie umowy użyczenia, nie jest uprawniony do pomniejszenia podstawy opodatkowania o wydatki poniesione w związku z używaniem tego samochodu w ramach tzw. ulgi na dojazdy.

Czy można odliczyć wydatki poniesione na opłacenie przewodnika?

Prawa do tego konkretnego odliczenia nie mają wszyscy niepełnosprawni. Otóż przysługuje ono wyłącznie:

- osobom niewidomym mającym orzeczoną I lub II grupę inwalidztwa
- osobom z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczonym do I grupy inwalidztwa
- podatnikom mającym na utrzymaniu członków rodziny o opisanej wyżej niepełnosprawności (w postaci współmałżonka, dzieci własnych i przysposobionych, dzieci obcych przyjętych na wychowanie, pasierbów, rodziców, rodziców współmałżonka, rodzeństwa, ojczyma, macochy, zięciów i synowych), jeżeli w roku podatkowym

dochody tych osób niepełnosprawnych nie przekroczyły kwoty 9 120 zł.

Odliczenie z tego tytułu jest limitowane i nie może przekroczyć 2 280 zł (w stosunku rocznym). Odliczenie to przysługuje pod warunkiem, że dane wydatki faktycznie zostaną poniesione (omawiana ulga nie jest bowiem odliczeniem z tytułu posiadania przez daną osobę z niepełnosprawnością narządu ruchu orzeczenia o I grupie inwalidztwa, lecz z tytułu ponoszenia wydatków w związku z tą niepełnosprawnością).

Dokumentowanie ulgi - nie jest wymagane posiadanie dokumentów stwierdzających wysokość wydatków. Jednakże na żądanie organów podatkowych lub organów kontroli skarbowej podatnik jest obowiązany przedstawić dowody niezbędne do ustalenia prawa do odliczenia, w szczególności wskazać z imienia i nazwiska osoby, które opłacono w związku z pełnieniem przez nie funkcji przewodnika,

Czy można odliczyć od podatku pobyt w sanatorium, uzdrowisku, turnusie rehabilitacyjnym?

Odliczeniu od dochodów podlegają wydatki poniesione na odpłatność na turnusie rehabilitacyjnym.

Ulga przysługuje osobom niepełnosprawnym bądź podatnikom mającym na utrzymaniu osoby niepełnosprawne, których dochód (tj. dochód osób będących na utrzymaniu) nie przekracza 9.120 zł w roku podatkowym.

Odliczenie od dochodu nie dotyczy wydatków, które zostały:

a) sfinansowane (dofinansowane) ze środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, zakładowego funduszu aktywności, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,

b) zwrócone w jakiegokolwiek formie,

c) odliczone od przychodu na podstawie ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

W przypadku gdy wydatki były częściowo sfinansowane (dofinansowane) z ww. funduszy (środków), odliczeniu podlega różnica pomiędzy poniesionymi wydatkami a kwotą sfinansowaną (dofinansowaną) z tych funduszy (środków) lub zwróconą w jakiegokolwiek formie.

O d l i - c z e n i e to nie jest limitowane. Odlicza się kwotę faktyczną poniesionego wydatku.

Dokumentem potwierdzającym dokonanie wydatku jest każdy dokument stwierdzający wysokość poniesionego wydatku.

Czy można odliczyć od podatku pobyt osoby niepełnosprawnej w prywatnym domu opieki?

Osoby niepełnosprawne lub podatnicy mający na utrzymaniu takie osoby mogą w ramach ulgi rehabilitacyjnej odliczać od dochodu m.in. wydatki na odpłatność za pobyt na leczeniu w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, za pobyt w zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne (art. 26 ust. 7a pkt 6 updof). Zakres tego odliczenia nie obejmuje wydatków za pobyt osób niepełnosprawnych w domach pomocy społecznej.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że wśród wydatków, których poniesienie uprawnia podatnika posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności oraz spełniającego inne wyżej wskazane warunki z art. 26 ust. 7a ww. ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych - do korzystania z ulgi reha-

bilitacyjnej ustawodawca nie wymienił wydatków ponoszonych tytułem pobytu w prywatnym domu opieki, będącym rodzajem domu pomocy społecznej, który - jak wyżej wskazano - nie jest zakładem: lecznictwa uzdrowiskowego, rehabilitacji leczniczej, opiekuńczo - leczniczym, czy pielęgnacyjno - opiekuńczym, wymienionym w pkt 6 art. 26 ust. 7a powyższej ustawy.

Czy można odliczyć od podatku koszty poniesione na adaptację domu lub mieszkania do potrzeb osób niepełnosprawnych?

Ustawodawca, wskazaniem, że odliczeniem objęte są wydatki na adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych nie określił ich katalogu. W każ-

dym przypadku decydujące powinny być potrzeby danego podatnika wynikające z jego niepełnosprawności.

Np. w przypadku osoby z niepełnosprawnością narządu ruchu do wydatków na adaptację mieszkania, podyktowanych potrzebami wynikającymi z tej niepełnosprawności, można zaliczyć np. wydatki na zakup i montaż balustrad uchwytów ułatwiających poruszanie, poszerzenie drzwi, likwidację progów, wykonanie podestów i podjazdów dla wózka inwalidzkiego.

Czy w ramach ulgi można odliczyć koszty poniesione na zabiegi operacyjne?

W ramach ulgi nie można odliczyć wydatków na zabiegi operacyjne

Razem z Tobą
dobra strona niepełnosprawnych

Oprac. Redakcja

Dużo wydajemy na leki

Wydatki Polaków na leki rosły w ostatnich 10 latach średnio o 4,4 proc. rocznie, dziś na farmaceutyki wydajemy średnio 139 euro rocznie. Choć w ujęciu nominalnym wydajemy znacznie mniej niż mieszkańcy większości krajów europejskich, to biorąc pod uwagę poziom zamożności polskiego społeczeństwa – wydajemy dużo. Wydatki na leki stanowią w Polsce 21 proc. ogółu wydatków na ochronę zdrowia – więcej niż w rozwiniętych krajach europejskich.

Jak wynika z raportu DNB Bank Polska i firmy Deloitte „Sektor farmaceutyczny i med-tech”, Polacy wydają rocznie na farmaceutyki średnio 139 euro na osobę. I choć wydatki te w przeliczeniu na jednego mieszkańca w ciągu ostatnich dziesięciu lat rosły dość dynamicznie (średnio o 4,4 proc. rocznie) – to i tak jest to znacznie mniej niż w przypadku mieszkańców większości krajów europejskich. Dla porównania – Niemcy wydają średniorocznie 510 euro, Hiszpanie 336 euro, Francuzi 549 euro, Węgrzy 247 euro, a Czesi – 232 euro. Mniej od Polaków wydają jedynie Łotysze i Rumuni.

– Paradoksalnie, mimo że nominalny poziom wydatków na leki na osobę jest w Polsce znacznie niższy niż w większości państw europejskich, to – biorąc pod uwagę fakt, że jesteśmy społeczeństwem wciąż stosunkowo mało zamożnym – na leki wydajemy dużo, co widać chociażby po udziale tych wydatków

w PKB (1,4 proc. w 2012 r.) – twierdzi Rafał Antczak, Członek Zarządu Deloitte Consulting.

Wśród czynników mających wpływ na wysokość wydatków na leki autorzy raportu wymieniają z jednej strony popyt, który uzależniony jest z kolei od czynników demograficznych, epidemiologicznych i behawioralnych społeczeństwa czy też rozwiązań systemowych i panujących wzorców leczenia, a z drugiej – ceny leków. W Polsce średnia cena producenta netto w 2010 r. wyniosła 3,6 EUR, co oznacza, że była drugą najniższą ceną w całej Unii Europejskiej.

Zdaniem autorów raportu wydatki na leki stanowią w Polsce niemal 21 proc. ogółu wydatków na ochronę zdrowia – więcej niż w rozwiniętych krajach europejskich (od 6,7 proc. w Norwegii do 16,7 proc. w Belgii), są jednak niższe niż np. na Węgrzech (ponad 31 proc.).

Oprac. Red.
Źródło: newsrm.tv

Polak leczy się sam

Polacy darzą zaufaniem małe gabinety lekarskie oraz lekarzy pierwszego kontaktu w większym stopniu niż pozostałe instytucje opieki zdrowotnej. Znaczna liczba badanych (40 proc.) nie wymienia żadnej z wymienionych placówek jako godną zaufania – wynika z raportu „Internet + Pacjent = Diagnoza?” opracowanego przez Procontent Communication.

Część pacjentów zamiast szukać pomocy u lekarza próbuje sobie radzić sama i diagnozuje się przez Internet. Blisko połowa badanych (45 proc.) Polaków szuka informacji o swoim stanie zdrowia lub bliskich osób w sieci.

Autorzy raportu opublikowanego przez Procontent Communication sprawdzili także jakie placówki zdrowotne Polacy darzą zaufaniem. Najlepszą renomą wśród respondentów poszczycić

się mogą małe gabinety lekarskie. Nie wielką różnicę można jednak zauważyć jeśli weźmiemy pod uwagę płeć. Większa liczba kobiet (32 proc.) niż mężczyzn (28 proc.) darzy zaufaniem małe gabinety lekarskie. Dobrą opinię Polacy mają również o lekarzach pierwszego kontaktu oraz o szpitalach klinicznych.

Żadnej instytucji nie ufa więcej osób z niższym wykształceniem – ponad 45 proc. badanych. Prawie 50 proc. ankietowanych, która nie pracuje, zajmuje się domem lub jest na emeryturze najlepsze

zdanie ma na temat szpitali klinicznych.

Znacznie większym zaufaniem Polacy darzą placówki prywatne. Bardziej ufa im blisko 1/3 badanych, podczas gdy na większe zaufanie do placówek publicznych wskazuje jedynie 10 proc. respondentów. Niestety blisko 28 proc. ankietowanych nie ufa żadnym placówkom medycznym bez względu na ich formę własności.

Red.

Leczyć przez sztukę

W Centrum Radioterapii w Elblągu swoją działalność zainaugurowała Galeria Sztuki Rad_Art. Przybyli tłumnie goście oraz pacjenci mogli podziwiać prace malarskie Zbigniewa Tomasza Szmurły oraz być świadkami symbolicznego „przezięcia deski sztuki”. Uroczyste otwarcie uświetnił także występ elbląskiego propagatora muzyki dawnej - Ryszarda Skotnickiego.

- Zdawaliśmy sobie sprawę z tego, że stworzenie galerii sztuki w szpitalu to pomysł dość kontrowersyjny, ale ku naszemu zadowoleniu spodobał się, więc zamierzamy kontynuować tę działalność. - tłumaczył dr. Andrzej Badzio - Naszą ideą było, aby wyjść do pacjentów, aby sztuka towarzyszyła im na co dzień w walce z chorobą, bowiem jesteśmy przekonani, że oprócz naszych wysiłków lekarskich, każda inna próba poprawienia jakości ich życia ma niebagatelne znaczenie.

Jak zapowiedział dr Andrzej Badzio poza wystawami, planowane są także inne wydarzenia artystyczne, m. in. kameralne koncerty.

Swojego zadowolenia nie kryli także przybyli na wystawę pacjenci.

- To bardzo dobra i potrzebna inicjatywa. Tego typu działania bardzo nam się podobają, odstresowują, rozluźniają i poprawiają samopoczucie. To dla nas rozrywka - podsumowała Aleksandra Gajewska z Kwidzyna. AG

Nowatorski zabieg w Poznaniu

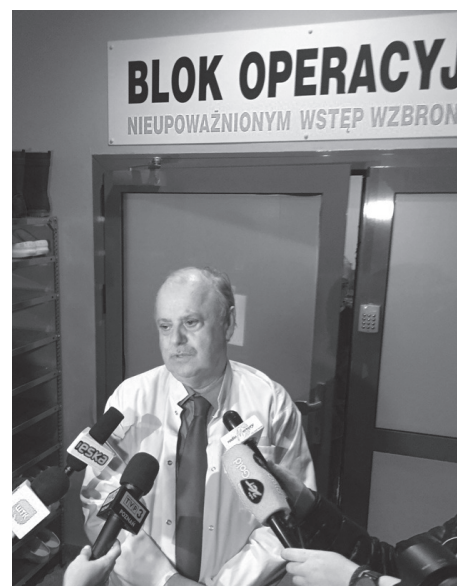
Lekarze z Ortopedyczno-Rehabilitacyjnego Szpitala Klinicznego im. Wiktora Degi w Poznaniu jako pierwsi w Polsce wszczęli chorej pacjentce beznikłową endoprotezę stawu łokciowego. Ze względu na uczulenie pacjentki na nikiel i inne metale Szpital im. W.Degi musiał zamówić w Stanach Zjednoczonych specjalny implant.

Niespełna 80-letnia bydgoszczanka od ponad roku borykała się z niemal całkowitą dysfunkcją stawu łokciowego oraz dużym bólem. Zniszczenie stawu było efektem nieszczęśliwego upadku, po którym łokieć pacjentki został niemal całkowicie zmiażdżony. Przed przyjazdem do poznańskiego Szpitala im. W.Degi pacjentka była leczona w innych ośrodkach, jednakże żaden z nich nie był jej w stanie pomóc. Stan chorej pogarszało uczulenie na nikiel i inne metale, z których zazwyczaj są wykonywane endoprotezy. Dodatkowo specjalistom nie pomagał zaawansowany wiek kobiety.

Chora dopiero w poznańskim Szpitalu im. W.Degi otrzymała kompleksową pomoc pod okiem prof. Leszka Romanowskiego (kierownika Kliniki Traumatologii, Ortopedii i Chirurgii ręki) oraz dr. Pawła Surdziała (ortopeda ze Szpitala im. W.Degi). - Wykonaliśmy trzeci, ostatni zabieg. Wcześniejsze dwie operacje to były operacje przygotowujące, ponieważ staw był w stanie

nienadającym się do zabiegu endoprotezoplastyki. Natomiast dzisiaj już wszczęliśmy pacjentce nowatorski beznikłowy implant stawu łokciowego, który będzie dla niej całkowicie bezpieczny oraz pozwoli jej dojść do pełnej sprawności a przede wszystkim wyeliminować ból - mówił zaraz po zabiegu dr Paweł Surdziel.

Aby przeprowadzić zabieg mając pewność, że endoproteza się przyjmie poznański szpital ściągnął na specjalne zamówienie implant ze Stanów Zjednoczonych. - To nie jest odosobniona sprawa - mówi dr Witold Bieleński, Dyrektor Szpitala im. W.Degi. - Do naszego szpitala trafiają najcięższe przypadki i robimy wszystko, aby udzielić takim pacjentom potrzebnej pomocy. Niestety w tym momencie pracujemy tylko na 50% swoich możliwości, ponieważ na więcej nie pozwalają nam środki z Narodowego Funduszu Zdrowia. Jesteśmy gotowi, aby wykonywać jeszcze więcej tego typu nowatorskich zabiegów - dodaje Bieleński.

Pacjentka za kilka/kilkanaście dni powinna zostać wypisana ze Szpitala, a później ją czekać będzie kilkumiesięczna rehabilitacja. Według zapewnień lekarzy pacjentka po ok. 24 miesiącach powinna wrócić do pełnej sprawności.

Artur Babicz

Zabawa w teatr, która uczy życia

Zastosowanie techniki zakładającej wychowanie przez teatr sięga swymi korzeniami do starożytności, lecz jej praktyczne zastosowanie na szerszą skalę miało miejsce dopiero na początku XX wieku. O zaletach teatroterapii i wykorzystywaniu jej w celach terapeutycznych w pracy z dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną jako narzędzia do wewnętrznego wzrostu rozmawiam z Edytą Sieniuc oraz Anną Pietruszyńską, nauczycielkami-terapeutkami ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 w Elblągu.

Jak wykorzystujecie zajęcia teatroterapii w Waszym Ośrodku?

Teatroterapia, czyli terapia poprzez sztukę teatralną, odwołuje się do dwóch wrodzonych potrzeb dziecka: tworzenia i zabawy. Wcielanie się w role innych osób i odgrywanie różnych sytuacji, to ulubione zabawy zarówno dzieci jak i młodzieży.

W naszej placówce teatroterapia dodatkowo pełni funkcję aktywizującą, dając nieograniczone możliwości działania nauczycielom. Stwarza także możliwości posługiwania się różnymi formami artystycznymi, które są dostosowane do potrzeb i możliwości rozwojowych naszych dzieci, uczniów, wychowanków. Działania w teatroterapii są wszechstronne, stąd odbywa się ona w różnych miejscach w zależności od realizowanego tematu, potrzebnych materiałów, ilości osób, oraz celu terapeutycznego, jaki sobie założymy. Bogactwo form artystycznych pozwala na organizowanie zajęć teatralnych dla małych dzieci, jak też uczniów szkoły.

W przedszkolu od wielu lat przygotowujemy dzieci do różnych występów scenicznych, w tym improwizacji ruchowych, przedstawień czy bajek. W tym roku realizujemy program edukacji teatralnej pt. „Artystą być w przedszkolu”, który zakłada rozwijanie i promowanie talentów u dzie-

ci w zakresie ekspresji scenicznej (gra aktorska, taniec, ruch przy muzyce). W ramach tego programu prężną działalność rozpoczęła przedszkolna grupa teatralna pod nazwą „Ars Anima”, do której należą dzieci wykazujące uzdolnienia artystyczne. Zajęcia teatralne dla tej grupy przedszkolaków odbywają się 2 razy w miesiącu. Na zajęciach dzieci bawią się, ćwiczą oraz przygotowują spektakle i elementy scenografii. W listopadzie odbyła się premiera spektaklu pantomimy pt. „Szukam przyjaciela”, w którym dzieci odgrywały rolę leśnych zwierzątek. W grudniu „Ars Anima” wzięła udział w konkursie kolęd i pastorałek organizowanych przez Elbląski Młó-

dzieżowy Dom Kultury, na którym zdobyła wyróżnienie. Obecnie grupa przygotowuje się do wystawienia spektaklu, pt. „O Tadku Niejadku”, który zaprezentowany zostanie na uroczystości przedszkolnej z okazji Dnia Babci i Dziadka.

Na płaszczyźnie szkolnej teatroterapię wykorzystujemy, po to aby uatrakcyjnić zajęcia edukacyjne, ale także imprezy i uroczystości szkolne, które często odbywają się w naszej szkole. Podczas realizacji przedstawień uczniowie pracują w oparciu o gotowy scenariusz lub improwizację. W pracy z dziećmi i młodzieżą szkolną wykorzystujemy klasyczne bajki np. braci Grimm, Andersena, a także

bajki terapeutyczne Marii Molickiej. Staramy się to dobierać tematykę oraz utwory literackie w taki sposób, aby zajęcia teatralne były dla uczniów ciekawe i atrakcyjne. Zadania, które stawiamy przed dziećmi i młodzieżą są zawsze dostosowane do możliwości kreatywnych i wieku aktorów.

Czemu służy ta metoda, jakie są jej zalety?

W naszym Ośrodku mamy wiele dzieci z różnymi niepełnosprawnościami, często niemówiące, jednym z celów które realizujemy podczas działań teatroterapii jest praca nad zmniejszeniem lęku i napięcia. Staramy się, aby dzieci miały poczucie wsparcia i akceptacji oraz przynależności do określonej grupy, która osiąga sukcesy.

Generalnie w teatroterapii chodzi o pokonanie bariery nieśmiałości, aby dzieci potrafiły otworzyć się i pokazać swoje możliwości oraz talenty. W przypadku przedszkolaków teatroterapia jest zabawą w teatr, która wprowadza maluchy w świat fikcji i ukierunkowuje je na odbiór świata i innych ludzi.

W szkole poprzez bohaterów bajek uczymy dzieci zachowań prospołecznych oraz odpowiednich zachowań w sytuacjach trudnych. Uczniowie nabywają umiejętności rozpoznawania i wyrażania uczuć i emocji w sposób werbalny, a także ciałem, gestem, mimiką, ruchem. Zajęcia teatralne mają ogromny wpływ na rozwój poznawczy ucznia, m.in. ćwiczą pamięć i koncentrację, orientację w czasie i przestrzeni oraz spostrzegawczość

i wyobraźnię. Terapia poprzez sztuki teatralne pozytywnie wpływa na wszystkie sfery rozwoju dziecka, ucznia, wychowanka, wspierając konwencjonalne formy nauczania i wychowania.

Jakimi technikami pracujecie?

W przedszkolu wykorzystujemy małe formy sceniczne głównie dramę, pantomimę i opowieści ruchowe. Na zajęciach teatralnych wykorzystujemy różnorodne rekwizyty, tj. pacynki, kukielki, maski i przebrania. Przeżycia poznawcze i wizualne wzbogacamy poprzez dostarczanie wielozmysłowych bodźców, tj. dźwięk, światło, muzyka. Dzieciaki zarówno w przedszkolu, jak i w szkole uwielbiają się przebierać i wcielać w różne postacie. Podpatrują i naśladują inne dzieci, są bardzo aktywne i żywo reagują. Metoda teatroterapii wyzwala w nich bardzo dużo radości.

Jak długo musi trwać praca tą metodą, aby przyniosła zamierzone efekty?

To długi proces, bowiem każde dziecko jest inne, ma inne potrzeby i możliwości. Jedno wyniesie coś dla siebie po kilku spotkaniach, inne potrzebuje całego roku. To metoda małych kroków, ale raz zrobiony krok pozostaje w pamięci dziecka. Dla przykładu praca nad spektaklem, pt. „Szukam przyjaciela” trwała przez prawie trzy miesiące, ale praca nad spektaklem pt. „Tadek Niejadek” przez miesiąc. Nasze pomysły na spektakle i projekty teatralne rodzą się głównie z naszych obserwacji oraz potrzeb dzieci, bo pracujemy z nimi na co

dzień i widzimy z czym mają kłopot, z czym sobie nie radzą. Poza tym tego typu działania integrują wszystkich zarówno dzieci, nauczycieli jak i rodziców, którzy są bardzo szczęśliwi i zadowoleni, że ich dziecko występuje w „teatryku” i gra ciekawą rolę. Dla tego rodzice bardzo wspierają nasze działania teatralne i sami się do nich włączają. Teatroterapia jest metodą bardzo ciekawą, ale dość absorbującą dla nauczyciela, który musi być nie tylko kreatywny, ale także lubić aktorstwo, bowiem często sam wciela się w różne postacie. Inspirujemy się życiem, doszkalamy, podpatrujemy fachowców, tzn. zawodowych aktorów teatralnych. Z nauczycielami pracującymi w naszym Ośrodku dobrze się uzupełniamy. Jeśli jedna z nas jest bardziej uzdolniona plastycznie - przygotowuje z dziećmi scenografię, jeśli muzycznie, to np. przygotowuje choreografię. To nie jest łatwa praca, szczególnie kiedy pracujemy z dziećmi niemówiącymi. Musimy wtedy stosować inny rodzaj techniki - metodę alternatywnej komunikacji. Do każdego przemawia coś innego, to jest proces, dzieci są na różnych poziomach, w różnym wieku, trzeba to rozgraniczać i patrzeć na ich potencjał i możliwości oraz dobierać sposoby pracy indywidualnie do dziecka.

Razem z Tobą
dobra strona niepełnosprawnych

Napisz do autora:
Aleksandra Garbecka

e-mail: a.garbecka@razemztoba.pl

więcej na

razemztoba.pl

Recenzja książki

Eduardo Sacheri

„Sekret w ich oczach”

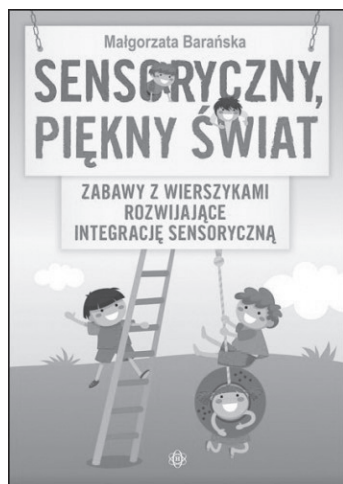
Argentyna lata 60-te, zbrodnia, korupcja, zagadka, zemsta, miłość. To najważniejsze słowa klucze, na których bazuje powieść psychologiczno-sensacyjna Eduardo Sacheri, autora książek przetłumaczonych na 20 języków. Klimat powieści łądząco podobny do filmów reżysera Pedra Almodovara. Szczera do bólu, nie pozbawiona soczystych wulgaryzmów, jak i nuty liryzmu z domieszką czarnego humoru posypana charakterystycznym hiszpańskim sarkazmem.

Po przejściu na emeryturę, Benjamin Chaparro, były podsekretarz z sądu śledczego pod wpływem nudy i marazmu postanawia wydać książkę, w której opisuje bulwersującą spr-

wę z przeszłości, brutalnej zbrodni na młodej kobiecie. Zabiera nas w otchłań argentyńskiego, zepsutego wymiaru sprawiedliwości w którym z niewiadomych przyczyn, morderca i gwałcień na mocy amnestii opuszcza areszt nigdy nie będąc więźniem politycznym... Poddaje w wątpliwość do czego może być zdolny Ricardo Morales, mąż ofiary? Jak zachowa się w obliczu tragedii, gdy w jednej chwili straci żonę, która była sensem i celem jego istnienia? Równocześnie otwiera przed nami furtkę do własnego życia prywatnego w którym wieje nudą i słycać szlochów tęsknoty za niespełnioną, wieloletnią skrywaną miłością do Irene. Zawłoś kryminal-

Polecamy

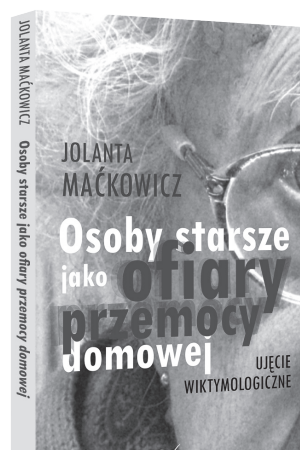

Małgorzata Barańska
„Sensoryczny, piękny świat. Zabawy z wierszykami rozwijające integrację sensoryczną”

Książka powstała z myślą o dorosłych i dzieciach, którzy mogą się razem bawić w to, co służy rozwojowi integracji sensorycznej. Po publikację sięgną więc osoby pracujące z dziećmi o szczególnych potrzebach edukacyjnych, nauczyciele przedszkoli i klas młodszych, a także rodzice i dziadkowie. Zabawy z towarzyszącymi im wierszykami zo-

stały podzielone na pięć części odnoszących się do sposobu odbierania bodźców z otoczenia. Są to: propriocepcja, układ przedsionkowy, dotyk, słuch i wzrok.

Jolanta Maćkowicz
„Osoby starsze jako ofiary przemocy domowej”

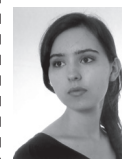
Podjęta przez Jolantę Maćkowicz problematyka przemocy wobec osób starszych jest nie tylko ważna, ale także niezmiernie aktualna, gdyż zjawiska poniżania, zaniedbywania, lekceważenia bądź maltretowania ludzi starzejących się

nej zagadki powoduje, że do samego końca nie mamy świadomości, co „siedzi w głowach” opisywanych postaci, a już w szczególności w umyśle męża denatki, który wie, że sprawiedliwości nie stało się za dość.

Oceniając tę książkę, mam ambiwalentne odczucia. Z jednej strony jest to powieść wciągająca, ciekawie skonstruowana poprzez np. wybitnie długie, lecz według mnie oryginalnie napisane zdania. Z drugiej tak bardzo obnażająca mroczny świat wymiaru sprawiedliwości, polityki, służb śledczych, że może pogorszyć się nastrój, uświadamiając sobie jak mogą działać sądy, policja, jak łatwo można „ukre-

cić łeb sprawie”. Jak często korupcja, nepotyzm i inne trujące zjawiska były i prawdopodobnie nadal są obecne na świecie. To nie napawa optymizmem, jednak jest to kryminał, więc trzeba być gotowym na tego typu doznania. Nie mniej jednak warto po nią sięgnąć. Historia owego morderstwa jest naprawdę interesująca, okazała się na tyle dobra by ją zekranizować. Na ośłodę choć minimalną, są tu przedstawione dwa wątki miłosne, choć niestety oba tragiczne. Generalnie jest to książka smutna, z równie smutnym i szokującym zakończeniem. Jestem przekonana, że lepiej zostanie oceniona przez mężczyzn niż kobiety.

Za absolutny atut uważam projekt okładki, bardzo wymowny i przyciągający wzrok. Trzy gwiazdy kina, ich tajemnicze spojrzenia, w tym Nicole Kidman na czarnym tle z pewnością odzwierciedlają akcję stanowiąc idealną przystawką do dania głównego, do fabuły pełnej krwi, absurdu ale i siły miłości.

Razem z Tobą
dobra strona niepełnosprawnych

Napisz do autora:

Aleksandra Kazuro

e-mail: a.kazuro@razemztoaba.pl

Warto posłuchać

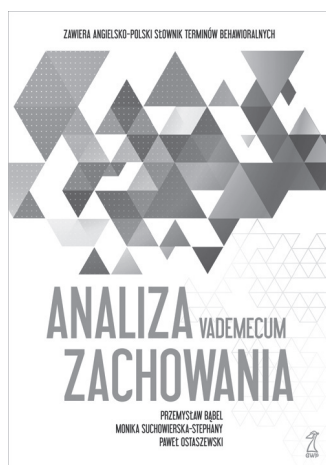
Nie zastanawiamy się nad tym na co dzień, co nami kieruje w zwyczajnym postępowaniu. Natura czy przyzwyczajenie? Dopiero, gdy nadchodzi konieczność zmiany trybu życia, przychodzi też czas na refleksję? Czy to co robię, naprawdę jest mi potrzebne? Autor na sprawdzonych przykładach dowodzi, że świadomość, zrozumienie i zmiana nawyków pomagają osiągać wymarzone cele. Marketing światowych firm wywołuje w nas sztuczne potrzeby, skłania do utwierdzania nawyków, by móc nakręcać własny biznes. Jak jeden człowiek od reklamy namówił Amerykanów do codziennego mycia zębów i dlaczego pasta Pepsodent stała się najpopularniej-

Charles Duhigg „Siła nawyku”

szą pastą do zębów na świecie? Badania nad działaniem mechanizmu stojącego za nawykami pomagają firmom w dotarciu do klienta, organizacji odpowiednich kampanii promocyjnych, reorganizacji przedsiębiorstw, usprawnieniu działania placówek zdrowia i wielu innych działaniach. Drobną zmianą, wprowadzoną na stałe dzięki wykształceniu nowego nawyku, często prowadzi do lawinowych przekształceń i spektakularnych sukcesów. Niezwykle popularny na świecie poradnik, przetłumaczony na 31 języków.

Audiobook Charles Duhigg „Siła nawyku”, Czyta: Leszek Filipowicz, długość 12 godz. 9 min, źródło: www.audioteka.pl.

i starych nie są czymś nowym i zaskakującym w naszych czasach, a przestrzeń aktów i/lub działań nabierających znamion przemocy jest rozległa – od niechęci, zaniedbywania czy lekceważenia podstawowych potrzeb przez psychiczne i fizyczne maltretowanie aż do pozbawienia życia czy eksterminacji włącznie. Niniejsza praca porządkuje omawiane zagadnienia w dwóch częściach. Część pierwsza poświęcona jest rozważaniom teoretycznym, druga natomiast ma charakter empiryczny. Opracowanie teoretyczne podzielono odpowiednio na tematykę starości i przemocy.

Przemysław Bąbel, Monika Suchowierska-Stephany, Paweł Ostaszewski

„Analiza zachowania. Vademecum”

Książka to nowe – zmienione i rozszerzone – wydanie cenionej przez specjalistów i studentów „Analizy zachowania od A do Z”. W książce zaprezentowano nurt badawczy i terapeutyczny, którego przedstawiciele zajmują się badaniem wpływu różnorodnych czynników środowiskowych na zachowanie. Autorzy wprowadzają w tę tematykę, a jednocześnie porządkują specjalistyczną terminologię, którą posługują się psychologowie behawioralni, poświęcając szczególną uwagę stosowanej analizie zachowania. Dziedzina ta

znacząco zyskała na popularności w obszarze terapii zaburzeń rozwojowych, zwłaszcza tych ze spektrum autyzmu, lepiej poznaje się też koncepcje i metody należące do tak zwanej trzeciej fali terapii behawioralnych.

Zmiany w ustawie emerytalnej o której nie wszyscy wiedzą

W ostatnim czasie na portalach społecznościowych użytkownicy przesyłają sobie informacje graficzne nawołujące kobiety będące na emeryturze do wizyt w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych celem udania się po druk i wypełnienie go, aby odebrać swoją należność, w postaci dodatku za każde urodzone dziecko. Na grafikach tych, czytamy m.in. że możliwość taka jest ukrywana przez ZUS tak, by jak najmniej osób się o niej dowiedziało. Jaka jest rzeczywistość? O odpowiedź poprosiliśmy Agnieszkę Cybulska z elbląskiego ZUS.

1 maja 2015 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 5 marca 2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 552). Ustawa zmieniająca wprowadziła kilka zmian w zakresie ustalania (ponownego ustalania) kapitału początkowego oraz emerytury dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r.

Ustawa zmieniająca wprowadziła m.in. możliwość przyjęcia za okresy opieki nad dzieckiem (np. okresy urlopu wychowawczego lub urlopu bezpłatnego), przewidziane w art. 7 pkt 5 ustawy emerytalnej, po 1,3 % podstawy wymiaru kapitału początkowego za każdy rok tych okresów (z uwzględnieniem pełnych miesięcy), a nie jak dotychczas po 0,7%.

Ustawa wprowadziła także inne zmiany w zakresie ustalania (ponownego ustalania) kapitału początkowego oraz emerytury: możliwość zastosowania tablicy trwania życia z dnia osiągnięcia wieku emerytalnego (art. 26 ust. 6 ustawy emerytalnej), nowe zasady uwzględniania w kapitale początkowym okresów ukończonych studiów wyższych (art. 185a ustawy emerytalnej), obliczenie emerytury na nowych zasadach dla osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r., które miały ustalone prawo do wcześniejszej emerytury (art. 55a ustawy emerytalnej), możliwość ponow-

nego ustalenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalnej.

Osobom, które mają ustalone prawo do emerytury ZUS ponownie ustali kapitał początkowy, a następnie nową wysokość emerytury wyłącznie na wniosek.

Wnioski o ponowne ustalenie wysokości emerytury oraz kapitału

początkowego (ZUS Kp-3) można składać bezterminowo. Podany w grafikach druk ZUS-ER-WPS-02 również istnieje, lecz jest dużo bardziej skomplikowany niż Kp-3 a skutek wypełnienia ten sam.

Po wypełnieniu druku ZUS ustali emeryturę w nowej wysokości od pierwszego dnia miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Informacje o powyższych zmianach dostępne są na stronie: www.zus.pl. Zmiany przepisów były również komunikowane w mediach.

UWAGA! Jeśli macie w rodzinie mamy, babcie czy ciocie, które urodziły się po 1949r. i pobierają emeryturę lub rentę na nowych zasadach, przekażcie im proszę informacje, aby udały się do ZUS po druk ZUS-ER-WPS-02, gdyż w maju weszła w życie ustawa na podstawie (uchwalona w marcu 2015r), której kobietom tym należy się dodatek do świadczenia za każde urodzone przez nie dziecko. Niestety ZAPOMNIELI TO NAGŁOŚNIĆ. Udostępnijcie proszę tą informację, aby jak najwięcej osób mogło skorzystać z tego "tajnego" dodatku. Konkretnie chodzi o bezpłatny urlop macierzyński, który naliczany był jako nieskładkowy a teraz liczy się jako składkowy. Kokosów nie doliczają, ale dlaczego im darować skoro z nas ściągają każdy grosz 😊

Przykład grafiki krążącej po sieci.

W przypadku pytań informacje można uzyskać również w palcówkach ZUS. Sala Obsługi Klientów w Oddziale w Elblągu przy ul. Teatralnej 4 czynna jest w poniedziałek w godz. 8.00-17.00, wtorek-piątek w godz. 8.00-15.00.

Agnieszka Cybulska
Rzecznik prasowy
Oddziału w Elblągu

Elektrośmieci oddamy do sklepu

Dystrybutorzy lodówek czy pralek będą musieli nieodpłatnie odebrać zużyty sprzęt przy kupnie bądź dostawie nowego, a w sklepach z AGD będzie można zostawić małe elektrośmieci np. komórkę, czy suszarkę – takie przepisy weszły w życie od 1 stycznia.

Chodzi o uchwaloną we wrześniu ubiegłego roku ustawę o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, która według założeń autorów ma rozwiązywać problemy m.in. związane z kupnem nowego i oddaniem starego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Klienci nie zawsze mają możliwość oddania np. starej lodówki przy zakupie nowej, szczególnie przy zakupach internetowych. Dystrybutor będzie zobowiązany do nieodpłatnego odbioru zużytego sprzętu przy kupnie bądź dostawie nowego, jeżeli sprzęt ten pełnił taką samą funkcję. Chodzi np. o sytuację kiedy kupujemy nową pralkę czy lodówkę. Dostawca dostarczając nam nowy sprzęt, będzie musiał zabrać stary.

Nowe przepisy mówią także, iż sprzedawcy AGD, których sklepy mają powierzchnię co najmniej 400 m kw., będą musieli bezpłatnie przyjmować mały zużyty sprzęt elektryczny bądź elektroniczny, którego żaden z zewnętrznych wymiarów nie przekracza 25 cm (np. suszarka). Oddający taki sprzęt nie będą musieli kupować w zamian nowego.

Dystrybutorzy będą musieli takie informacje umieścić w widocznym miejscu w sklepie czy na stronie internetowej.

Ustawa wdraża także unijne przepisy dotyczące zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Chodzi m.in. o wprowadzenie poziomów zbierania elektrośmieci, ich odzysku, ponownego użycia i recyklingu.

Od stycznia 2018 r., zostanie wprowadzony podział sprzętu elektrycznego i elektronicznego na 6 grup (do końca 2017 r. nadal będzie obowiązywał dotychczasowy podział na 10 grup).

W latach 2016–2020 trzeba będzie zbierać zużyty sprzęt na poziomie nie mniejszym niż 40 proc. masy sprzętu wprowadzonego na rynek w trzech poprzednich latach. Od 2021 r. ten poziom wzrośnie do 65 proc. masy sprzętu wprowadzonego w trzech poprzednich latach lub 85 proc. wytworzonego zużytego sprzętu.

Nowe przepisy mają też minimalizować nielegalny demontaż zużytego sprzętu w celu sprzedaży pewnych jego elementów np. do punktów skupu złomu i uzyskiwania z tego korzyści finansowych.

Niekompletne elektroodpady oraz ich części będą mogły zbierać tylko: zakłady przetwarzania, punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych w gminie, odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości czy dystrybutorzy AGD prowadzący sklepy o powierzchni co najmniej 400 m kw.

Źródło: Kurier PAP – www.kurier.pap.pl

Co? Gdzie? Jak?

Od 1 stycznia 2016 roku na terenie całej Polski funkcjonuje system darmowej pomocy prawnej. Kto może z niej skorzystać?

Nieodpłatna pomoc prawna przysługuje osobie fizycznej:

- której w okresie 12 miesięcy poprzedzających zwrócenie się o udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej zostało przyznane świadczenie z pomocy społecznej lub
- która posiada ważną Kartę Dużej Rodziny, lub
- która uzyskała zaświadczenie, o którym mowa w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, lub
- która posiada ważną legitymację weterana albo legitymację weterana poszkodowanego, lub
- która nie ukończyła 26 lat, lub
- która ukończyła 65 lat, lub
- która w wyniku wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej znalazła się w sytuacji zagrożenia lub poniosła straty.

Jaki zakres obejmuje nieodpłatna pomoc prawna?

- poinformowanie osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym, o przysługujących jej uprawnieniach lub o spoczywających na niej obowiązkach lub
- wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, lub
- udzielenie pomocy w sporządzeniu projektu pisma w sprawach, o których mowa w pkt 1 i 2, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądowo-administracyjnym, lub
- sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądowo-administracyjnym.

Czego nie obejmuje nieodpłatna pomoc prawna?

- spraw podatkowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej;
- spraw z zakresu prawa celnego, dewizowego i handlowego;
- spraw związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, z wyjątkiem przygotowania do rozpoczęcia tej działalności.

O bezpłatnych poradach prawnych w Elblągu piszemy na stronie 38.

Pierwsza księgarnia z aplikacją tłumacza migowego

„Geograf” to nowa polska sieć księgarń, która jako pierwsza zainstalowała w swoich sklepach innowacyjny i praktyczny system zdalnego tłumacza języka migowego, który umożliwi porozumiewanie się osób niesłyszących z obsługą sklepu.

RAZEM Z TOBĄ

To pierwsza tego typu inicjatywa księgarń turystycznych w Polsce i ważne wydarzenie, szczególnie dla osób niesłyszących i z wadami słuchu. Oprócz udogodnień dla osób niesłyszących, księgarnia Geograf jest przystosowana dla osób na wózku inwalidzkim dzięki specjalnie zaprojektowanym regałom, szerokim przejazdom między nimi. Sklep posiada też przy wejściu dzwonek przywoławczy, umożliwiający pomoc osobom z dysfunkcjami ruchu. Według danych GUS w Polsce jest ponad 450 tys. osób niesłyszących. Wychodząc naprzeciw osobom z tą dysfunk-

cją – od sierpnia sieć specjalistycznych księgarń Geograf otwarta jest ze swą ofertą na osoby niesłyszące i z wadami słuchu. W księgarniach stacjonarnych w Krakowie, Katowicach i Łodzi, a od 28 października także w Warszawie jest możliwe komunikowanie osób niesłyszących z obsługą sklepów za pomocą aplikacji tłumacza języka migowego.

Dodatkowo na stronie sklepu internetowego www.ksiegarnia-geograf.pl wprowadzono film w języku migowym oraz dedykowaną komunikację mailową z osobami niesłyszącymi.

Projekt realizowany jest z inicjatywy i koordynowany przez Fundację Zero Barrier, której celem jest znoszenie ba-

rier między osobami niepełnosprawnymi a resztą społeczeństwa. Ofertę sieci stacjonarnych księgarń Geograf uzupełnia sklep internetowy. Nie tylko podróżnicy i przewodnicy, ale także uczniowie, studenci, nauczyciele i pasjonaci znajdą tu bogaty asortyment: map, atlasów, przewodników globusów oraz książek podróżniczych z Polski i całego świata.

Lokalizacje księgarń turystycznych w ramach sieci księgarń firmowych Geograf: w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 115–117, w Katowicach, przy ul. 3 Maja 15, w Krakowie, przy ul. Starowiśniej 17, w Warszawie, przy Alejach Jerozolimskich 61.

Waldemar Rogowski

Niepełnosprawni nakręcili film

„Baśka, kameruj!” to film niecodzienny, bo nakręcony przez niepełnosprawnych i o niepełnosprawnych. Nie ma w nim miejsca na uzalanie się nad swoimi słabościami, bo w Domu Pomocy Społecznej po prostu życie tętni na całego. To ciepła opowieść o tym, co się stanie, gdy mieszkańcy placówki opiekuńczej przejmą w swe ręce kamerę i mikrofon. Gdy jedna ekipa filmowa stara wykazać się absurdalnym profesjonalizmem, druga próbuje „na kamerę” podrywać żeński personel placówki. Kinowa premiera filmu odbędzie się podczas XIII Ogólnopolskiego Festiwalu Sztuki Filmowej „Prowincjonalia” we Wrześni.

– Film jest swego rodzaju eksperymentem, ponieważ pierwszy raz moją ekipą filmową byli niepełnosprawni. Każdy dzień zdjęciowy przynosił niespodzianki i to dosłownie. Trudno było przewidzieć, kto stanie za kamerą, kto będzie realizował materiał i kogo przyjdzie nam nagrywać – mówi reżyser Gabriela Mruszczak. – Praca była trudna i daleka od zaplanowanego scenariusza – to niekończące się zmiany w konspekcie, który po szybkich korektach i tak na każdym kroku wymykał się spod kontroli.

Uczestnikami projektu filmowego były osoby borykające się z różnymi niepełnosprawnościami w szczególności zaś z niepełnosprawnością psychiczną. Ci, którzy zostali włączeni do prac realizacyjnych, tym samym stali się głównymi bohaterami. Kiedy niepełnosprawni wykonywali swą pracę, druga kamera obserwowała ich zachowanie i relacje z otoczeniem. Kamera wchodzi w życie mieszkańców DPS, w ich troski, pasje, obawy, zachwyty, zabawę. Widz ma możliwość obserwowania bez żadnych barier, jak wygląda prawdziwe życie mieszkańców placówki.

Zdjęcia do filmu „Baśka, kameruj!” kręcone były na terenie krakowskiego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Łanowej oraz podczas leśnych wycieczek rehabilitacyjnych. – Dla naszych podopiecznych plan filmowy był zupełnie nowym doświadczeniem i po

prostu ciekawą przygodą. Wciąż żywo wspominają tę nietypową dla nich odskocznnię od codzienności – mówi Dorota Suchan, kierownik działu terapeutyczno-socjalnego DPS.

– Praca z niepełnosprawnymi wymagała wielkiej pokory i cierpliwości. Bywało tak, że wyznaczeni do zdjęć realizatorzy nie stawiali się na planie, bo na przykład zapomnieli sobie, gdzie sobie wyszli, albo też z kimś się w międzyczasie pokłócili i bojkotowali pracę. Wtedy musieliśmy szybko uzupełniać skład drużyny o ludzi przypadkowych – mówi Mruszczak. – Dopiero z czasem wykrystalizowała się nam czteroosobowa ekipa, z którą przy dużej dozie szczęścia udało się dobrać do finału.

Producent filmu, Bogusław Sobczak pokreślił, że produkcja z udziałem

niepełnosprawnych nie należą do powszechnych. – Zamierzeniem filmu było przyczynienie się do pozytywnej zmiany w postrzeganiu niepełnosprawnych.

Dokument będzie wyemitowany na antenie TVP Kraków oraz w wersji skróconej udostępniony na specjalnej stronie internetowej: baskakameruj.blogspot.com. Premiera kinowa będzie miała miejsce podczas XIII Ogólnopolskiego Festiwalu Sztuki Filmowej „Prowincjonalia” we Wrześni.

Film „Baśka, kameruj!” powstał przy współpracy z fundacją Forum Rozwoju Inicjatyw Lokalnych w ramach Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich.

Gabriela Mruszczak

Darmowa pomoc prawna w Elblągu

Z pięciu punktów dostępu do nieodpłatnej pomocy i edukacji prawnej mogą korzystać mieszkańcy Elbląga. Pomoc udzielana jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30. do 19.00 w Urzędzie Miejskim oraz Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Za organizację punktów w naszym mieście odpowiedzialny jest Prezydent Elbląga. Zgodnie z wymogami ustawy z 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej w Elblągu utworzono 5 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, w tym: 2 punkty prowadzone samodzielnie przez Urząd Miejski oraz 3 punkty, których prowadzenie powierzono organizacji pozarządowej wyłonionej w drodze otwartego konkursu.

Pod działalność punktów przeznaczono zgodnie z wymaganiami lokale miejskie, dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Cztery lokale znajdują się na parterze budynku głównego Urzędu Miejskiego przy ul. Łączności 1 i czynne będą w godzinach od 7.30. do 19.00. Natomiast piąty punkt funkcjonuje w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu przy ul. Winna 9. Przygotowanie i wyposażenie lokali zostało sfinansowane wyłącznie ze środków własnych samorządu. W celu

zapewnienia odpowiednich warunków oczekiwania na poradę przygotowano również nowoczesny kącik dla dzieci wyposażony m.in. w urządzenia interaktywne.

Specjalistów zapewnił Urząd Miejski, zawierając porozumienie z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku oraz Okręgową Radą Adwokacką w Gdańsku.

W listopadzie 2015 r. został ogłoszony otwarty konkurs na powierzenie prowadzenia trzech punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w mieście. W wyniku oceny ofert prowadzenie zadania we wszystkich 3 punktach powierzono Elbląskiemu Centrum Mediacji i Aktywności Społecznej.

Źródło: UM Elbląg

miesięcznik
Razem z Tobą
osób niepełnosprawnych

MIESIĘCZNIK OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

ADRES REDAKCJI:

82-300 Elbląg, ul. Związku Jaszczurczego 15
tel./fax (055) 232-69-35
e-mail: redakcja@razemztoba.pl
www.razemztoba.pl

REDAKCJA:

Rafał Sułek (red. naczelny),
Teresa Bocheńska, Aleksandra Garbecka,
Aleksandra Kazuro.

WSPÓŁPRACUJĄ:

Agnieszka Pietrzyk, Marta Kowalczyk,
Paweł Rodziewicz, Magdalena Ulanowska.

Miesięcznik jest członkiem Polskiego Stowarzyszenia Prasy Lokalnej (PSPL).
Autorzy zamieszczanych artykułów prezentują własne poglądy.
NAKŁAD: 3000 egzemplarzy

WYDAWCA:

Elbląska Rada Konsultacyjna
Osób Niepełnosprawnych (ERKON)
www.softel.elblag.pl/erkon
e-mail: erkon@softel.elblag.pl

DZIAŁ ŁĄCZNOŚCI Z CZYTELNIKAMI:

tel. (055) 232-69-35;
e-mail: redakcja@razemztoba.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania zmian i skracania dostarczonych materiałów.

Bank Żywności nie tylko żywi i uczy, ale i bawi

Jedno z pomieszczeń magazynowych Banku Żywności w Elblągu zamieniło się w salę balową. Na zabawę zaproszono dzieci podopiecznych Banku.

Przyszło ich mniej, niż się zgłosiło, więc zaproszono do towarzystwa dzieci ze świetlicy znajdującego się w sąsiedztwie Banku Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2. Razem utworzyły sporą gromadkę.

Zabawę prowadziły wspaniałe wolontariuszki z Regionalnego Centrum Wolontariatu pod przewodnictwem pani Maji Babraj, które zostały trochę zaskoczone przybyciem dzieci niepełnosprawnych, ale świetnie sobie poradziły. A jak – pokazują zdjęcia w galerii. Były zabawy, tańce, loteria fantowa (każdy los wygrał) i słodki poczęstunek. Niech żałują ci, którzy nie przyszli.

Teresa Bocheńska

Moc w słowie. Zgłoś się!

Bo słowo ma nas zatrzymać w miejscu, skłonić do przemyśleń i zamyśleń, uwieść nas, wbić w fotel, sprawić, że tekst zostanie w nas już na zawsze, a czasem może nawet zmienić nasze życie... Organizatorzy Ogólnopolskiego Festiwalu Słowa „...czy to jest kochanie?” zapraszają recytatorów i wykonawców piosenki artystycznej, którzy wystąpią podczas przesłuchań konkursowych.

- W czasach kiedy słowa są coraz krótsze, panoszą się zwroty obcojęzyczne, a komunikaty ograniczane są liczbą znaków, my szukamy ludzi z pasją, dla których słowo – sposób jego wypowiedzenia czy wyśpiewania mają znaczenie. Tych, którzy głosem snują opowieści o miłości – opowiada Aleksandra Bednarczuk, kierownik artystyczny Festiwalu.

Występy mają być przede wszystkim po polsku i o miłości – wierszem, prozą lub piosenką. Występy oceni jury, które przyzna nagrody, ale również porozmawia z każdym uczestnikiem, powie co było dobre, a co poprawić, żeby być jeszcze lepszym.

Na prezentacje konkursowe mogą zgłaszać się osoby indywidualne i reprezentanci ośrodków kultury czy też

Fot. Michał Kalbarczyk

szkół artystycznych. Wystarczy przygotować dwa utwory o miłości, wiersze lub piosenki poetyckie, i przesać do CSE „Światowid” kartę zgłoszeniową. Zgłaszać można się do 1 marca.

Na najlepszych czekają nagrody (finansowe i rzeczowe), ale też możliwość występu podczas Koncertu Galowego. Przesłuchania odbędą się 19 mar-

ca w Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu. Koncert Galowy, którego gwiazdą będzie Ewa Bem, odbędzie się dzień później, 20 marca.

Regulamin i karta zgłoszeniowa dostępne są w załączeniu oraz na stronie Festiwalu: www.kochanie.swiatowid.elblag.pl.

Edyta Bugowska

Idziemy na rekord!

Za nami 24. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Mimo wielu negatywnych głosów płynących w kierunku Jurka Owsiaaka oraz Orkiestry, pierwsze szacunki pokazują, że ponownie pokazaliśmy swoje wielkie serca i w kraju zebraliśmy ponad 44 miliony złotych a w samym Elblągu 160 tysięcy złotych. Liczenie cały czas trwa ale już wiadomo, że obie kwoty z pewnością będą rekordowe w historii.

W tym roku Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy zbierała fundusze na zakup urządzeń medycznych dla oddziałów pediatrycznych oraz dla zapewnienia godnej opieki medycznej seniorów. Dopisali wszyscy: wolontariusze, darczyńcy – na przekór hejterom a także pogoda, która tego dnia okazała się łaskawa dla organizatorów.

W Elblągu Orkiestrowa scena grała już od 13:00. Na scenie oprócz licytacji przedmiotów nie mogło zabraknąć oczywiście artystów. Wystąpili: uczniowie ze Szkoły Muzycznej Yamaha, Sakin Ol, Lush, Nyja, Damian SyjonFam a na zakończenie tegorocznego Finału gwiazda wieczoru – Gesek, który przyciągnął pod scenę sporą liczbę elblążan. Była też licytacja specjalnego tortu oraz degustacja tradycyjnego tortu ufundowanego przez Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu. Przez cały dzień Orkiestrowych wolontariuszy można było spotkać niemal w całym mieście. Kwestowali wszyscy: od dzieci po seniorów. Serduszko za wrzut do puszkę można było otrzymać m.in. w pubach, zabytkowym tramwaju kursującym po mieście, na ulicach, sklepach, placówkach oświatowych i zdrowotnych – słowem Orkiestra była wszędzie. Każdy chciał choć odrobinę wspomóc tę wyjątkową akcję. Kolejny raz udowodniliśmy, że nie straszny nam hejt i nie chcemy by ktoś nam mówił odgórnie co jest dobre a co nie.

Jak podają organizatorzy, już pobity został rekord ubiegłoroczny, kiedy to zebrano niemal 140 tys. złotych. W tym roku doliczono się na razie ponad 178 tys. złotych. Liczenie cały czas trwa. Organizatorzy po cichu liczą na pobicie rekordu z 2014 roku, który wynosił 184 tys. 579 zł 59 gr. i był to najlepszy jak dotąd wynik w naszym mieście. Jak będzie? Czy uda się pobić rekord? Na ostateczne wyniki musimy jeszcze poczekać, ale już dziś możemy być pewni, że kolejny raz pokazaliśmy jaka siła drzemie w nas samych.

Zapraszamy do fotorelacji z 24. Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Elblągu, którego główną areną była scena na elbląskiej starówce. Zdjęcia znaleźć można na razemztoba.pl/13436